

Ondersteuningsplan 2026-2030

Zelf aan zet, samen sterk!

Vastgesteld 7 april 2026

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Noord- en Midden-Drenthe VO

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Passend onderwijs en kenmerken van de omgeving	5
2.1. Passend onderwijs.....	5
2.2 Regio-indeling.....	5
3. Visie en ambities	10
3.1 Missie.....	10
3.2 Visie.....	10
3.3 Doelen en beoogde resultaten	11
3.4 Ontwikkelpunten.....	12
4. Zorgplicht	14
4.1 Aanpak voorkomen thuiszitters	15
4.2 Doorbraakaanpak	16
5. Basiskwaliteit, basisondersteuning en extra ondersteuning	17
5.1 Basiskwaliteit	17
5.2 Basisondersteuning	17
5.3 Extra ondersteuning.....	18
5.4 Van passend naar inclusief onderwijs.....	19
5.5 Het praktijkonderwijs (PRO) en leerwegondersteuning (LWOO).....	21
5.6 Reboundvoorzieningen	21
5.7 Beschrijving ondersteuning in de schoolgidsen	22
5.8 Ontwikkelingsperspectief	22
5.9 De inzet van expertise.....	23
5.10 Routes naar en van speciale onderwijs-ondersteuningsvoorzieningen	24
6. Afstemming met externe voorzieningen en ketenpartners	26
6.1 Primair onderwijs.....	26
6.2 Speciaal onderwijs cluster 1	26
6.3 Speciaal onderwijs cluster 2.....	26
6.4 Scholen Epilepsie	26
6.5 Samenwerking met MBO/Arbeid	27
6.6 Verbinding met zorg.....	27
7. Organisatie & bestuurlijke inrichting	30
7.1 Bestuur - directiemodel	30

7.2 Schoolleidersplatform.....	30
7.3 Commissie van Advies (CvA).....	31
7.4 Ondersteuningsplanraad.....	31
7.5 Overlegorganen, werkgroepen en netwerken.....	31
7.6 Ouder- en jeugdsteunpunt.....	31
7.7 Overleg met gemeenten.....	31
7.8 Personeel.....	32
7.9 Organogram.....	32
8. Kwaliteitszorg.....	33
8.1 Kwaliteitskalender.....	34
8.2 Klachten en geschillen.....	35
9. Communicatie & informatie.....	37
9.1 Ouder- en jeugdsteunpunt.....	37
9.2 Informatiebeveiliging en privacy.....	37
10. Financiën.....	38
Bijlage 1 Werkwijzer CvA toelaatbaarheid PRO en VSO.....	39
Bijlage 2 Terugplaatsingsbeleid VSO-VO.....	40
Bijlage 3 Begroting.....	41
Bijlage 4 Doelen en beoogde resultaten.....	42

1. Inleiding

Voor u ligt het Ondersteuningsplan passend onderwijs voor de periode augustus 2026 tot augustus 2030 van het samenwerkingsverband passend onderwijs Noord en Midden-Drenthe VO. Het samenwerkingsverband stelt zich, conform artikel 17a, WVO, ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.

Tijdens een tweedaagse op 2 en 3 oktober 2025 hebben de schoolleiders en de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband, samen met inhoudelijke deskundigen, gesproken over de gewenste koers voor het samenwerkingsverband. Het belangrijkste thema is 'van passend naar inclusief onderwijs'. De tweedaagse is afgesloten met een gesprek tussen de schoolleiders, het toezichthoudende bestuur en de directeur-bestuurder over de keuzes. Op 24 september 2025 organiseerde de OPR een inspiratieavond over het thema inclusief onderwijs. De adviezen die de OPR op basis van deze avond heeft gegeven, zijn betrokken bij de opstelling van het plan.

Op weg naar inclusief onderwijs

Het samenwerkingsverband staat er goed voor. Er is een dekkend netwerk van ondersteuningsvoorzieningen, er zijn goede samenwerkingscontacten, er is een kwaliteitsgerichte lerende cultuur en er is sprake van een gezonde financiële situatie. De komende vier jaar willen we borgen en uitbreiden van wat goed gaat. Tegelijkertijd zien we kansen voor verbetering en ligt er een nieuwe opdracht van de rijksoverheid. In 2035 moet het onderwijs inclusief zijn. De kanteling van passend naar inclusief onderwijs is een uitdagende ambitie en brengt veel vraagstukken met zich mee. Toch geven we prioriteit aan deze ambitie. We gaan bouwen aan inclusieve leeromgevingen. We vinden het belangrijk dat kinderen met verschillende achtergronden en onderwijsbehoeften elkaar ontmoeten en zoveel mogelijk samen opgroeien en samen leren, zodat zij later ook beter kunnen samenleven. De hoge deelname aan voortgezet speciaal onderwijs zoals we die nu kennen, past daar niet bij. Al werkende aan zogenaamde 'plus1 initiatieven' zullen we steeds meer invulling geven aan inclusief onderwijs. Zo wordt het beeld over hoe inclusief onderwijs er uit ziet, steeds helderder. En wordt het duidelijk wat dat vraagt qua visie en inzet van alle betrokkenen in het onderwijs en maatschappij.

Vanuit de ambitie inclusief onderwijs, kiezen we voor een andere koers als het gaat om de inzet van expertise. We willen dat de inzet van expertise niet uitsluitend gericht is op het oplossen van 'het kindprobleem', maar juist ook vaker gericht is op het ondersteunen van leraren en teams en het versterken van de context. Ook gaan we vaker samen optrekken bij het inzetten van expertise. In paragraaf 3.4 worden deze en andere ontwikkelpunten samengevat.

Het concept Ondersteuningsplan is besproken in het schoolleidersplatform van december 2025. Het Ondersteuningsplan is ter instemming voorgelegd aan de Ondersteuningsplanraad (OPR). De OPR heeft op 10 februari 2026 ingestemd met het Ondersteuningsplan. Met de gemeenten, het samenwerkingsverband primair onderwijs en het MBO is overeenstemming bereikt op 2 april 2026. Het ondersteuningsplan is definitief vastgesteld op 7 april 2026.

Renate Schenk, directeur-bestuurder

2. Passend onderwijs en kenmerken van de omgeving

2.1. Passend onderwijs

Met ingang van augustus 2014 hebben schoolbesturen de verantwoordelijkheid gekregen om voor alle kinderen passend onderwijs te bieden. Er zijn regionale samenwerkingsverbanden ingericht die onder meer de taak hebben om een dekkend netwerk van onderwijs en ondersteuning te realiseren. De doelen die hiermee beoogd werden, zijn:

1. Budgettaire beheersbaarheid en transparantie
2. Geen thuiszitters.
3. Minder bureaucratie
4. Noodzaak tot labelen vervalt
5. Handelingsbekwame leraren
6. Betere afstemming met andere sectoren

Op basis van de evaluatie heeft de regering in het najaar van 2020 een verbeteraanpak passend onderwijs opgesteld, bestaande uit 25 verbetermaatregelen. Bovendien is als overkoepelend perspectief gesteld dat in 15 jaar wordt toegewerkt naar 'inclusief onderwijs'. Het doel hiervan is dat leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoeften vaker samen dicht bij huis naar dezelfde school kunnen, als het kan in dezelfde klas zitten en elkaar ontmoeten op het schoolplein.

De afgelopen jaren hebben de verbetermaatregelen richting gegeven aan de koers van passend onderwijs. Belangrijke elementen zijn: de verankering van het leerrecht, de invoering van het hoorrecht van kinderen, de inrichting van ouder- en jeugd steunpunten in iedere regio en de bestuurlijke inrichting (governance) van samenwerkingsverbanden. Verder is gewerkt aan een betere verbinding tussen onderwijs en zorg en is er ruimte voor een andere wijze van inzetten van LWOO-middelen. De aangekondigde landelijke norm voor basisondersteuning is nog in bewerking. Voor de toekomst heeft de regering besloten om de bestaande regio-indeling van samenwerkingsverbanden onder de loep te nemen.

Het uitgangspunt van de verbeteraanpak is dat iedereen samenwerkt aan de opgave: Samen zorgen we voor passende ondersteuning voor elke leerling in ons samenwerkingsverband

2.2 Regio-indeling

De regio-indeling is landelijk vastgesteld. Alle scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe en Tynaarlo maken deel uit van het samenwerkingsverband Noord- en Midden- Drenthe. In totaal zijn er dertien scholen, vallend onder zes schoolbesturen. In de regio is een breed onderwijsaanbod aanwezig. Er zijn verschillende scholen die leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) aanbieden, er is een praktijkschool, een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) cluster 3 en een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) cluster 4. Er zijn geen scholen voor speciaal onderwijs cluster 1 en 2 in de regio gehuisvest.

Schoolbestuur	School / vestiging	Onderwijstypen	Gemeente	Aantal leerlingen per 1/10/2024
Stichting NassauVincent 13273	DNC Quintus 20LO00	VMBO-T/HAVO/VWO	Assen	1296
	DNC Penta 20LO4	VMBO (incl LWOO)	Assen	844
	DNC ISK 20LO8	Internationale schakelklas	Assen	245 (+143)
	DNC Locatie Aa en Hunze 20LO3	VMBO-T (LWOO) HAVO, VWO onderbouwlocatie	Aa en Hunze	337
	Volta 02EB07 20LO02	VMBO (inclusief LWOO) HAVO/VWO	Midden-Drenthe	270 268
	VvG Lariks 02EB00	HAVO/VWO	Assen	1172
	VvG Salland 02EB04	VMBO (inclusief LWOO)	Assen	657
Drenthe College Terra 40872	Terra Assen 25PW51	VMBO (inclusief LWOO) Groen Lyceum	Assen	689
	Terra Eelde 25PW52	VMBO (inclusief LWOO) Groen Lyceum	Eelde	481
Stichting Gereformeerde Scholengroep, 41789	Gomarus College 02UV05	VMBO (inclusief LWOO) HAVO/VWO Onderbouwlocatie	Assen	279
Gemeente Assen 10053	Praktijk Onderwijs Assen 18BR00	Praktijkonderwijs	Assen	234
St. Renn4 41414	De Atlas 00ZF 00ZF15 00ZF17 (nieuw)	VSO cluster 4	Assen	257 (1 feb)
Plateau 42719	Leercentrum W.A. van Liefeland 20BG	VSO cluster 3	Assen	61 (1 feb)

Kwaliteit van de scholen

Om een indicatie te krijgen van de kwaliteit van het onderwijs op de scholen wordt het oordeel van de inspectie gevolgd. Per 1 januari 2026 is de kwaliteit van alle scholen in de regio van het samenwerkingsverband 'voldoende'.

Leerlingenaantal

Het samenwerkingsverband telt ruim 7.000 leerlingen. In de regio is langere tijd sprake van krimp. De verwachting is dat de krimp de komende vijf jaar doorzet met ongeveer 2% per jaar (bron: dashboard passend onderwijs /DUO).

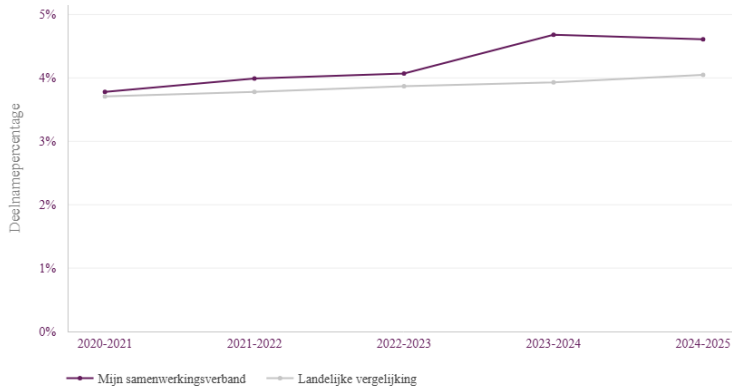
Deelnamepercentage

Voor samenwerkingsverbanden zijn deelnamepercentages van belang. Het deelnamepercentage VSO zegt iets over de mate waarin de scholen er in slagen leerlingen in het reguliere onderwijs een passend onderwijs(zorg)aanbod te bieden. Daarnaast is het deelnamepercentage VSO van belang voor de bekostiging. Samenwerkingsverbanden worden bekostigd op basis van het landelijke gemiddelde

deelname aan VSO in 2011. Als de deelname aan VSO lager is, blijven er meer middelen over voor ondersteuning in het reguliere onderwijs.

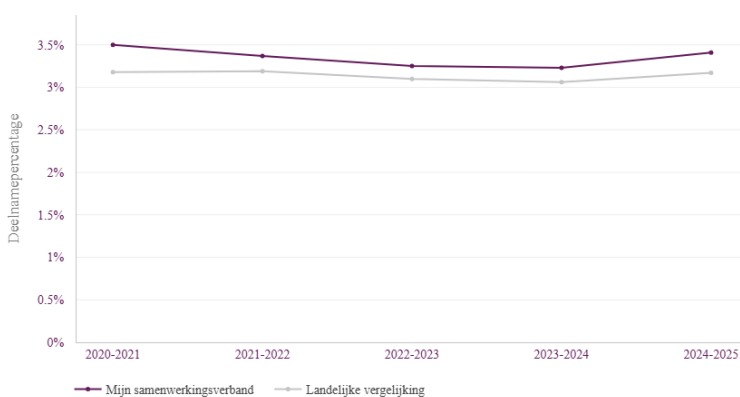
Het deelnamepercentage stijgt de laatste jaren en ligt boven het landelijke gemiddelde. De stijging doet zich voornamelijk voor binnen VSO cluster 4, maar de deelname aan VSO cluster 3 groeit ook. De verwachting is dat de invoering van leerrecht en inclusief onderwijs effect hebben op het deelnamepercentage.

Grafiek: deelnamepercentage VSO cluster 3 en 4

De deelname aan Leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) en Praktijkonderwijs (PRO) heeft ook consequenties voor bekostiging, maar op een andere wijze. Het samenwerkingsverband wordt voornamelijk bekostigd voor LWOO en PRO op basis van het leerlingenaantal op teldatum oktober 2012. De rijksoverheid werkt een voorstel uit, waarbij de middelen LWOO en PRO in de toekomst anders verdeeld gaan worden over de samenwerkingsverbanden. Ook wordt de mogelijkheid van rechtstreekse bekostiging aan het PRO onderzocht. In 2012 was sprake van een fors hoger percentage leerlingen op LWOO/PRO dan landelijk gemiddeld en fors hoger dan nu het geval is. Het deelnamepercentage PRO ligt de afgelopen jaren stabiel net boven het landelijk gemiddelde. Het deelnamepercentage LWOO lag de laatste jaren dat het samenwerkingsverband met individuele indicaties werkte rond de 11%. Sinds de invoering van de populatiebekostiging LWOO zijn hierover geen cijfers meer beschikbaar. Een toelichting is te vinden in paragraaf 5.6.

Grafiek: Deelnamepercentage Praktijkonderwijs

Speciaal onderwijs cluster 1 (voor kinderen met een visuele beperking) en 2 (voor kinderen met een auditieve beperking) maken geen deel uit van samenwerkingsverbanden passend onderwijs en hebben geen vestiging in de regio. De deelname aan VSO cluster 1 is heel beperkt. Het deelnamepercentage aan VSO cluster 2 ligt boven het landelijke gemiddelde en daalt.

Grensverkeer

Een groot aantal leerlingen bezoekt scholen buiten de regio, met name in Haren en de stad Groningen. Ook gaan er leerlingen naar Stadskanaal en Hoogeveen. Scholen in de regio worden minder vaak bezocht door leerlingen van buiten de regio. Een uitzondering hierop zijn de vestigingen van Terra Eelde en Dr. Nassaucollege Aa en Hunze. Deze scholen trekken veel leerlingen uit omliggende gemeenten. Verder bezoeken leerlingen van buiten de regio VSO de Atlas.

Verzuim, thuiszitters en vrijstelling van de leerplicht

De landelijke doelstelling is dat er geen kinderen langer dan drie maanden ongeoorloofd thuiszitten. De definitie van een thuiszitter voor melding aan de inspectie gaat uit van meer dan vier weken ongeoorloofd verzuim. De afgelopen jaren is het aantal thuiszitters en leerlingen met een risico op thuiszitten in beeld gebracht. Kinderen die verblijven in een noodopvang asiel en (nog) niet naar school gaan zijn niet opgenomen in de cijfers. Behalve 'thuiszitters' zijn er ook jongeren met een vrijstelling van onderwijs. Ondanks alle inspanningen is het aantal thuiszitters sinds de Covid-uitbraak gestegen.

	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2022-2023	2023-2024	2024-2025
Aantal thuiszitters volgens inspectiedefinitie in het VO	22	9	12	9	15	22	22
Aantal vrijstellingen van onderwijs artikel 5a voor kinderen in de leerplichtige leeftijd (PO en VO samen) <i>Bron: dashboard passend onderwijs /DUO</i>	76	71	73	Nnb	nnb	Nnb	nnb

2024 Bron: waar staat je gemeente/Ingrado (per 1000 leerlingen)	Absoluut verzuim PO en VO	Relatief verzuim PO en VO
Aa en Hunze	3,7	18
Assen	3,3	25
Midden-Drenthe	1,1	22
Tynaarlo	3	14
Nederland	6,7	28

In 2024 is er in alle vier de gemeenten nauwelijks sprake van absoluut verzuim. Het relatief verzuim ligt in alle vier de gemeenten fors onder het gemiddelde landelijke relatieve verzuim (Bron: Waar staat je gemeente, najaar 2025).

Het voornemen uit de verbeteraanpak is om af te stappen van de leerplicht en het systeem van vrijstellingen en over te gaan naar leerrecht. De consequentie daarvan is dat jongeren die voorheen uitsluitend naar vormen van dagbesteding gingen, in de toekomst gebruik gaan maken van duurdere vormen van onderwijs en ondersteuning.

Vervolgonderwijs en arbeidsmarkt

Ondanks alle inspanningen is het aantal voortijdig schoolverlaters in de regio de afgelopen jaren gestegen. In het voortgezet onderwijs is het percentage leerlingen dat de school verlaat zonder startkwalificatie en zonder nieuwe schoolinschrijving, gestegen tot boven het landelijke gemiddelde. Het aandeel nieuwkomers binnen deze groep is groot. In de regio werken schoolbesturen en samenwerkingsverband samen met het MBO, het doorstroompunt en partners uit de arbeidsmarktregio aan een goede overstap naar vervolgonderwijs, arbeidsmarkt en/of dagbesteding. Vanaf 2026 verloopt dit via het Regionale Programma 2026-2029 conform de wet 'Van school naar duurzaam werk'.

Primair onderwijs in de regio

Het samenwerkingsverband Noord- en Midden- Drenthe voor primair onderwijs bestaat uit negen schoolbesturen en 81 scholen. Hoewel sprake is van twee aparte rechtspersonen, werken beide samenwerkingsverbanden nauw samen op verschillende terreinen. Voor de overstap van leerlingen van het primair onderwijs naar voortgezet onderwijs zijn heldere afspraken.

Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp

De inzet van preventieve en lichte zorg in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is door de verschillende gemeenten naar eigen keuze geregeld. De Jeugdzorg wordt op dit moment in de provincie Drenthe vanuit drie subregio's georganiseerd. De subregio Noord- en Midden-Drenthe voor de jeugdzorg bestaat uit de vier gemeenten die de regio voor passend onderwijs vormen (Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe en Tynaarlo) en de gemeente Noordenveld. Onderwijs en gemeenten werken aan gezamenlijke doelen aan de hand van de regionale ontwikkelagenda 'passend onderwijs-zorg voor jeugd in Noord- en Midden- Drenthe 2024-2026': 'Verbinden door te doen'. In verband met de nieuwe hervormingsagenda Jeugd zal de jeugdzorg vanaf 2027 op Drents niveau worden georganiseerd. In het najaar van 2025 is een nieuwe (concept) Drentse regiovisie opgesteld.

In Assen en Midden-Drenthe is sprake van een bovengemiddeld gebruik van jeugdzorg ten opzichte van het landelijke gemiddelde. In de andere twee gemeenten maken kinderen minder gebruik van jeugdhulp dan landelijk gemiddeld.

Onderwijszorgarrangement

In de regio van het samenwerkingsverband zijn verschillende onderwijszorgarrangementen ontwikkeld. Het samenwerkingsverband VO is formele aanvrager van de experimenteerruimte onderwijszorgarrangementen voor de Plusklas. Voor dit zorgarrangement mag tot 2028 worden afgeweken van onderwijs wet- en regelgeving. Een toelichting is te vinden in paragraaf 6.6.

Hoog-specialistische jeugdzorg

Voor hoog-specialistische jeugdhulp werken Drenthe, Groningen en Friesland samen in 3Noord. Landelijk is de beweging naar 0 plaatsingen in gesloten jeugdhulp op gang gebracht. In relatief korte tijd is het aantal gesloten plaatsingen (inclusief schoolvoorziening) in Noord-Nederland gedaald van 144 naar 20 beschikbare plekken. Om te zorgen dat onderwijs goed aangesloten blijft op de veranderingen werken de samenwerkingsverbanden VO in Noord-Nederland, samen met het MBO, de jeugdhulpregio's en de aanbieder van gesloten Jeugdhulp (Elker-Portalis) samen in een coalitie. De coalitie ontvangt subsidie.

Percentage kinderen (tot 18 jaar) dat een vorm van jeugdzorg ontvangt

Aa en Hunze	10,8%
Assen	14,2%
Midden-Drenthe	12,5%
Tynaarlo	11,2%
Nederland	11,5%
<i>(Bron: waar staat je gemeente, najaar 2025).</i>	

3. Visie en ambities

3.1 Missie

Het samenwerkingsverband stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.

We gaan op weg naar inclusief onderwijs, omdat we het belangrijk vinden dat kinderen met verschillende ondersteuningsbehoeften, achtergronden en talenten, elkaar ontmoeten en zoveel mogelijk samen opgroeien en samen leren, zodat zij later ook beter kunnen samenleven.

Van passend naar inclusief onderwijs

Passend onderwijs: Samen zorgen we voor passende ondersteuning voor elke leerling in ons samenwerkingsverband

Inclusief onderwijs is onderwijs waarbij alle kinderen en jongeren dichtbij huis, volwaardig en gelijkwaardig toegang hebben tot een inclusieve leeromgeving waarin zij zich samen ontwikkelen en samen leren en participeren (Beleidskader werken aan een inclusieve leeromgeving, OCW 2024)

3.2 Visie

1. Voor alle leerlingen realiseren we passend onderwijs en we gaan op weg naar inclusief onderwijs. Passend onderwijs en ondersteuning wordt zoveel mogelijk op reguliere scholen aangeboden. Indien het in het belang is van de ontwikkeling van een kind, begeleiden wij de leerling naar een speciale voorziening. Ook dan blijven we telkens mogelijkheden zoeken en benutten voor het creëren van een inclusieve leeromgeving. De speciale voorziening is bij voorkeur dicht bij huis/in de regio en incidenteel, als sprake is van hele specifieke ondersteunings- en zorgbehoeften, buiten de regio. We streven ernaar het verblijf op een speciale voorziening zoveel mogelijk tijdelijk te laten zijn. Het samenwerkingsverband stelt een streefpercentage vast voor deelname aan speciale onderwijsvoorzieningen.
2. Leraren vormen de spil in het onderwijs en de ondersteuning en de draagkracht van het team is voorwaardelijk voor het realiseren van de ambities. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een goede toerusting van leraren en overige personeel dat met leerlingen werkt. Het samenwerkingsverband koerst op samenwerking bij de professionalisering van het personeel om zo de pedagogische en didactische vaardigheden en de handelingsbekwaamheid bij de begeleiding van leerlingen met ondersteuningsbehoeften te vergroten.
3. Alle scholen hebben een goede basiskwaliteit en bieden basisondersteuning vanuit het concept 'handelingsgericht werken'. De basisondersteuning voldoet aan de landelijke norm en aan de kwaliteitseisen die het samenwerkingsverband afspreekt¹. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de basisondersteuning op de scholen. Om deze kwaliteit te realiseren wordt er samengewerkt tussen scholen.
4. De scholen voor speciaal voortgezet onderwijs bieden naast basisondersteuning, ook kwalitatief goede extra ondersteuning. Om te zorgen voor een dekkend netwerk aan voorzieningen en ervoor te zorgen dat leerlingen opgroeien in een inclusieve leeromgeving, wordt werk gemaakt van symbiose tussen verschillende schoolsoorten. De schoolbesturen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de bekostiging van de instandhouding van deze voorziening(en), de

¹ De regering heeft aangekondigd dat er een landelijke norm voor basisondersteuning wordt vastgesteld. Zodra deze norm is vastgesteld, vindt heroverweging plaats van de afspraken van het samenwerkingsverband.

- onderwijsinhoudelijke verantwoordelijkheid ligt bij het schoolbestuur/schoolbesturen waar deze (samenwerkende) voorziening(en) onder valt/vallen.
5. We dragen zorg voor de beschikbaarheid van goede expertise voor de scholen. De expertise richt zich niet uitsluitend op de oplossing van het 'individuele kindprobleem', maar juist ook op de ondersteuning van leraren en teams en op het versterken van de context, zodat meer leerlingen van de inzet profiteren. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk om de expertise te organiseren. Voor de inzet van bepaalde specifieke expertise trekken de schoolbesturen samen op en wordt de inzet op samenwerkingsverbandniveau gecoördineerd.
 6. Er is sprake van vroegtijdige signalering en daar waar nodig handelingsgerichte hulpverlening/aanpak. Indien het noodzakelijk is een kind te plaatsen in een speciale setting, dan zijn de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van een kind uitgangspunt bij de beslissing. De beslissing en plaatsing gebeurt onafhankelijk, snel, transparant via een eenduidige zorgroute, die gepaard gaat met weinig bureaucratie.
 7. Passend onderwijs wordt vormgegeven in samenspraak met leerlingen en ouders (hoorrecht). We betrekken de leerling actief en nemen hun inbreng serieus. Ouders zijn onze partners. Partnerschap schept wederzijdse verplichtingen. We betrekken ouders bij het onderwijs en de begeleiding van hun kinderen en nemen hun inbreng over hun kind serieus. We respecteren de keuzevrijheid van ouders, tenzij dit het belang van het kind schaadt. Een goede voorlichting over de werkwijzen en mogelijkheden, ligt aan de basis. Als ouders of leerlingen vragen hebben over het onderwijs, dan helpen we ze verder.
 8. Voor een succesvolle schoolcarrière is voor enkele jongeren inzet van 'maatschappelijke ondersteuning' en/of 'jeugdhulp' noodzakelijk. We werken samen met verschillende ketenpartners aan een sterke pedagogische basis. De samenwerking gaat uit van de gedachte één gezin, één plan. Daar waar mogelijk en wenselijk willen we de inzet van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp op school collectief beschikbaar stellen aan kinderen en ouders.
 9. Het samenwerkingsverband werkt samen met andere samenwerkingsverbanden passend onderwijs om voorwaarden te scheppen voor een goede overgang van leerlingen tussen scholen, en om de overgang naar het vervolgonderwijs of arbeidsmarkt zo goed mogelijk te regelen. Voor specifieke onderwerpen bundelen we de krachten.
 10. Het samenwerkingsverband faciliteert innovatie van ondersteuningsarrangementen. We streven daarbij naar (groepsgewijze) maatwerkoplossingen voor leerlingen binnen een normale of brede speciale setting in plaats van het creëren van veel verschillende voorzieningen voor specifieke doelgroepen.
 11. Het bieden van onderwijs en begeleiding vindt plaats op de scholen. De ondersteuningsmiddelen gaan zoveel mogelijk via de schoolbesturen, terug naar de scholen/groepen/leerlingen en komen ten goede aan ondersteuning van leerlingen.
 12. De organisatie van het samenwerkingsverband is klein en slagvaardig en wordt gekenmerkt door korte lijnen en transparantie. Het samenwerkingsverband zorgt dat zowel het eigenaarschap van de scholen/schoolbesturen, als het onafhankelijk intern toezicht goed is belegd.
 13. Het succes van het samenwerkingsverband is afhankelijk van de mate waarin partijen (intern en extern) er met elkaar in slagen om goed samen te werken.

3.3 Doelen en beoogde resultaten

Vanuit de wettelijke taken en de visie en ambities streeft het samenwerkingsverband diverse doelen en resultaten na. Om te bepalen of het samenwerkingsverband het goed doet heeft het samenwerkingsverband de belangrijkste doelen en resultaten gespecificeerd. Deze zijn te vinden in bijlage 6. De doelen en beoogde resultaten zijn zo concreet mogelijk geformuleerd. Niet alle doelen en resultaten zijn objectief meetbaar.

3.4 Ontwikkelpunten

Naast het borgen van werkwijzen gaat het samenwerkingsverband met een aantal specifieke verbeterpunten en/of nieuwe opdrachten aan de slag. Deze ontwikkelpunten worden jaarlijks uitgewerkt in een jaarplan.

Zelf aan zet, samen sterk!

1. *Op weg naar inclusief onderwijs*

We willen dat kinderen met verschillende achtergronden en onderwijsbehoeften elkaar ontmoeten en vaker samen opgroeien en samen leren, zodat zij later ook beter kunnen samenleven.

Als stip op de horizon zien we het volgende voor ons:

- Er zijn meer dwarsverbanden tussen de verschillende leerwegen en niveaustromen in het voortgezet onderwijs. Leerlingen met verschillende niveaus zitten vaker samen op een school en volgen vaker dan nu gezamenlijk lessen.
- Er zijn minder kinderen aangewezen op VSO; we denken aan een halvering van het aantal kinderen op VSO in 2035. We beseffen dat dit een ambitieuze doelstelling is. Met deze ambitieuze doelstelling willen we kracht bijzetten aan de motivatie om werk te maken van inclusief onderwijs.
- Er zijn minder kinderen met een vrijstelling op onderwijs. We zorgen ervoor dat vrijwel alle kinderen de kans krijgen op onderwijs en/of een ontwikkeltraject op maat, gericht op (beschut) werk.

We bouwen aan inclusieve leeromgevingen:

- We gaan verder invulling geven aan het begrip 'inclusief onderwijs', zodat duidelijker wordt wat we er onder verstaan en wat we precies nastreven. Leraren zijn nadrukkelijk actieve partner in dit proces. Op specifieke vraagstukken zetten we (actiegericht) onderzoek uit.
- Een kwalitatief sterke basisondersteuning is de basis (zie ontwikkelpunt 2).
- Iedere school neemt initiatieven gericht op de beweging naar inclusief onderwijs (plus1-initiatieven). Samen stimuleren we de voortgang van deze initiatieven en delen met elkaar wat werkt.

2. *Basisondersteuning*

Een kwalitatief goede basisondersteuning is voorwaardelijk om passend en inclusief onderwijs te realiseren. Uitgangspunten zijn een positief schoolklimaat en goede pedagogische en didactische vaardigheden van leraren, gekenmerkt door een handelingsgerichte aanpak.

- We blijven investeren in het onderhoud en verbetering van de kwaliteit van de basisondersteuning.
- Op basis van de toekomstige landelijke norm voor basisondersteuning en de ontwikkeling richting inclusief onderwijs houden we onze eigen afgesproken beschrijving van basisondersteuning tegen het licht en stellen deze zo nodig bij.
- We willen meer inzicht krijgen op de effectiviteit van LWOO-ondersteuning en we gaan er voor zorgen dat we met ons verdeelmodel aansluiten op de toekomstige verdeelregeling LWOO-middelen over de samenwerkingsverbanden.
- We zorgen voor borging van de opbrengsten van de aanpak hoogbegaafdheid en ontwikkelen deze door.

3. *De leraar is spil*

De leraar beter betrekken bij het maken van keuzes over de inrichting van ondersteuning en hen voldoende toerusten om de ondersteuning te bieden.

4. Ontsluiten en benutten expertise

We gaan ervoor zorgen dat kwalitatief goede expertise beschikbaar komt ter ondersteuning van de lerarenteams. We zorgen ervoor dat deze expertise zich niet uitsluitend richt op de oplossing van het individuele kind-probleem, maar juist op de ondersteuning van lerarenteams en het versterken van de context. Individueel maatwerk is soms nodig, maar telkens kijken we hoe we aanpassingen kunnen aanwenden en benutten voor een grotere groep.

- Herijken en aanpassen van de profielen van expertise- en/of ondersteuningsteams in relatie tot de taken en verantwoordelijkheden van schoolteams. Hierbij worden ook de mogelijkheden van inzet vanuit het sociale domein en de jeugdhulp betrokken. Daar waar mogelijk trekken scholen vaker samen op.
- Het samenwerkingsverband neemt een sterkere rol in het faciliteren van netwerken van experts op verschillende gebieden, gericht op intervisie, kennisdelen en scholing.

5. Van leerplicht naar leerrecht (en ontwikkelrecht)

We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk kinderen kunnen deelnemen aan onderwijs. In samenwerking met gemeenten en zorgaanbieders creëren we mogelijkheden voor kinderen om de aansluiting met onderwijs te vinden.

- We denken vroegtijdig mee over het onderwijsperspectief van kinderen als vrijstelling wordt overwogen.
- Samen met gemeenten en zorgpartners zorgen voor borging en doorontwikkeling van onderwijs-zorgarrangementen

6. Regiovorming en governance

Het samenwerkingsverband trekt vaker samen op met omliggende samenwerkingsverbanden en zoekt daarbij de verbinding met andere regionaal georganiseerde verbanden op andere onderwerpen, zoals de jeugdhulpregio en de onderwijsregio. We zorgen ervoor dat de governance op orde is, waarin het eigenaarschap van schoolbesturen en het onafhankelijk toezicht goed tot zijn recht komen, evenals bovenregionale samenwerking.

4. Zorgplicht

Schoolbesturen hebben wettelijke zorgplicht. Zij zijn ervoor verantwoordelijk om te onderzoeken welke ondersteuning de leerling nodig heeft en of de school die kan bieden. Als dat niet lukt, moet een andere school worden gevonden. Dit kan onderwijs zijn op één van de eigen scholen, maar kan ook een onderwijsplaats zijn op een school, vallend onder een ander schoolbestuur. Passend onderwijs kan geboden worden op een school binnen of buiten het samenwerkingsverband. Passend onderwijs kan geboden worden op een reguliere school of een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Incidenteel kan tijdelijk onderwijs op een andere locatie dan school plaatsvinden. Artikel 27 WVO geeft nadere bepalingen over de wijze waarop schoolbesturen de zorgplicht moeten nakomen.

Om zorgplicht waar te kunnen maken, komt het aan op het samenspel tussen verantwoordelijkheden van het individuele schoolbestuur en verantwoordelijkheden van het samenwerkingsverband. Daarnaast is de samenwerking met ouders, leerplicht en eventuele zorgpartners essentieel.

Van leerplicht naar leer- en ontwikkelrecht

In de verbeteraanpak passend onderwijs (najaar 2020) is aangekondigd dat het leerrecht voor alle kinderen wettelijk wordt verankerd. Dit betekent dat ook kinderen die nu een ontheffing van de leerplicht hebben en/of een vrijstelling hebben voor het volgen van onderwijs, in toenemende mate gaan deelnemen aan onderwijs.

Om dit te realiseren is onderwijs betrokken bij het bepalen van het perspectief op onderwijsdeelname. Om de betreffende kinderen een goede plek te kunnen bieden is goede samenwerking tussen onderwijs, gemeente en zorgaanbieders voorwaardelijk. Borging en doorontwikkeling van de onderwijszorgarrangementen is van belang.

Voor sommige kinderen ligt het perspectief op onderwijs erg ver weg.

In dat geval kan vanuit 'onderwijs' in samenspraak met de gemeente en zorgpartners, beperkte inzet worden gedaan om een kind tot ontwikkeling te brengen (Wel in ontwikkeling).

Samen met andere samenwerkingsverbanden PO en VO in Drenthe verkennen we in een projectaanpak de mogelijkheden en beperkingen van digitaal onderwijs voor thuiszittende jeugdigen.

Ontwikkelpunt
Van leerplicht naar leerrecht

Wet terugdringen verzuim

Het wetsvoorstel terugdringen verzuim beoogt:

- een beter verzuimbeleid op scholen (schoolaanwezigheid),
- beter verzuimregistratie en meer mogelijkheden om informatie hierover te delen tussen school, gemeente en samenwerkingsverband,
- de mogelijkheid om signalen van ongeoorloofd verzuim eerder te delen,
- het betrekken van het onderwijsperspectief bij een advies over het afgeven van een vrijstelling voor onderwijs,
- mogelijkheden om te variëren in de duur van een vrijstelling.

4.1 Aanpak voorkomen thuiszitters

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het realiseren van aanpak ter voorkoming van thuiszitters. De kerntaak binnen deze aanpak ligt bij de scholen/schoolbesturen.

Scholen/schoolbesturen melden verzuim bij DUO en bij leerplicht en gaan in samenwerking met de leerling, ouders, leerplicht en eventuele hulpverleners aan de slag om hun zorgplicht te realiseren.

Ook kunnen andere scholen worden betrokken. De inzet is erop gericht om leerlingen zo snel

‘Een thuiszitter is een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar, die niet is ingeschreven aan een erkende onderwijsinstelling of die wel is ingeschreven, maar gedurende een periode van meer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt’ (Definitie Ingrado en inspectie voor onderwijs).

mogelijk (weer) naar school te laten gaan of perspectief op schoolgaan te bieden. Behalve zorgplicht en de opdracht om thuiszitters te voorkomen, hebben scholen voor voortgezet onderwijs ook de opdracht om in samenwerking met gemeenten en het MBO voortijdig schoolverlaten te voorkomen en ervoor te zorgen dat alle leerlingen minimaal een startkwalificatie behalen. Of, als dat niet mogelijk is, een plek op de (beschermde) arbeidsmarkt bereiken.

Ieder schoolbestuur heeft de regietaak voor casussen, waarbij thuiszitten dreigt of zorgplicht aan de orde is, bij een medewerker belegd; de regievoerder zorgplicht. Indien de voortgang voor het terugkomen op school of het vinden van een ander passend onderwijs(zorg)aanbod of arrangement stagneert, meldt school/schoolbestuur dit aan de consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband via een digitaal registratiesysteem (Indigo). Afhankelijk van de situatie adviseert het samenwerkingsverband ten aanzien van vervolgstappen of intervineert. In situaties waarin het onduidelijk is bij wie de zorgplicht ligt, heeft de consulent passend onderwijs, in samenspraak met de directeur-bestuurder de bevoegdheid om een school aan te wijzen, die uitvoering geeft aan de zorgplicht. Het samenwerkingsverband heeft budget gereserveerd, dat onder voorwaarden kan worden toegekend om een situatie van thuiszitten te doorbreken.

Het samenwerkingsverband registreert en volgt meldingen van (dreigend) langdurig verzuim door scholen, leerplichtambtenaren, onderwijsconsulenten, ouders en/of andere betrokkenen.

Het samenwerkingsverband organiseert scholing en zorgt voor mogelijkheden tot intervisie.

Op basis van casuïstiek vindt analyse plaats van bevorderende en belemmerende factoren in de aanpak van thuiszitters, het dekkend netwerk van ondersteuningsvoorzieningen en de mogelijkheden met betrekking tot inzet van zorg en samenwerking met zorg. Ook de informatie die verkregen wordt via de vragen bij het ouder- en jeugdsteunpunt wordt bij de analyse betrokken. De uitkomsten van deze analyse geven aanknopingspunten voor verbetering (van de uitvoering) of bijstellen van beleid.

Samenwerking met leerplicht en doorstroompunt

Naar aanleiding van leerlingen die gemeld zijn als (dreigende) thuiszitter is er frequent contact met het doel passend onderwijs voor de betreffende leerling te realiseren. Het samenwerkingsverband sluit één keer per jaar aan bij het regionale netwerk van leerplichtambtenaren en heeft jaarlijks een gesprek met de leerplichtambtenaren per gemeente.

Samenwerking met de jeugdhulp

Voor de uitwerking wordt verwezen naar hoofdstuk 6.

Samenwerking met onderwijs(zorg)consulent

Indien nodig en/of gewenst wordt de landelijke onderwijs(zorg)consulent ingeschakeld. Jaarlijks vindt afstemmingsoverleg plaats tussen de landelijke onderwijsconsulenten en het samenwerkingsverband.

Samenwerking met primair onderwijs

In de regio zijn er afspraken over de overstap PO-VO. Onderdeel daar van is het stappenplan voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Indien sprake is van (dreigend) verzuim of een situatie van thuiszitten, hebben de consulenten passend onderwijs van het PO en VO onderling contact over de betreffende situatie.

Samenwerking met vervolgonderwijs en/of arbeid

Er wordt een verbinding gelegd tussen de doelen en werkwijzen van het samenwerkingsverband passend onderwijs en het beleid ten aanzien van 'Van school naar duurzaam werk' in de regio.

4.2 Doorbraakaanpak

De regering heeft een wettelijke verplichting aangekondigd, voor samenwerkingsverbanden en gemeenten om een regionale doorbraakaanpak te organiseren. In deze doorbraakaanpak wordt afgesproken op welke wijze een oplossing wordt geforceerd als het onderwijs, gemeenten en (jeugd)zorg niet lukt om tot een gezamenlijk aanbod te komen. Het samenwerkingsverband streeft er samen met andere partners naar dat de noodzaak van een doorbraakaanpak wordt voorkomen.

5. Basiskwaliteit, basisondersteuning en extra ondersteuning

In dit hoofdstuk wordt het dekkend netwerk van ondersteuningsvoorzieningen beschreven.

5.1 Basiskwaliteit

Passend onderwijs begint bij goed onderwijs. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit op hun scholen. Daarbij gaat het samenwerkingsverband uit van de kwaliteitsbeoordeling door de inspectie van het onderwijs.

5.2 Basisondersteuning

Basisondersteuning is een belangrijk begrip binnen passend onderwijs. Basisondersteuning is datgene wat alle scholen binnen het samenwerkingsverband minimaal moeten kunnen bieden aan leerlingen. In een definitie gevat: Basisondersteuning is het geheel aan preventieve en licht curatieve interventies, die binnen de ondersteuningsstructuur van de school, evt. in samenwerking met ketenpartners, planmatig en op overeengekomen kwaliteitsniveau worden uitgevoerd (Referentiekader passend onderwijs). Als een leerling meer of andere ondersteuning nodig heeft dan in de basisondersteuning kan worden geboden, komt hij of zij in aanmerking voor 'extra ondersteuning'. 'Extra ondersteuning is ondersteuning die het niveau van basisondersteuning overstijgt'. Het samenwerkingsverband bepaalt wat er onder basisondersteuning en onder extra ondersteuning wordt verstaan. De uitwerking hiervan verschilt per samenwerkingsverband.

In de verbeteraanpak passend onderwijs is aangekondigd dat er een landelijke norm voor basisondersteuning wordt vastgesteld. Het samenwerkingsverband zal deze norm leggen naast de eigen invulling van basisondersteuning. Vooral nog is 'het instrument basisondersteuning' leidraad voor het niveau van basisondersteuning in het samenwerkingsverband. Door middel van het uitvoeren van ontwikkelingsgerichte audits bij elkaar op school, wordt de gemeenschappelijke norm voor basisondersteuning aan de praktijk getoetst.

**Ontwikkelpunt
basisondersteuning**

Uit de visitatiebezoeken van de afgelopen jaren is gebleken dat er verbeterpunten zijn in de uitvoering van de basisondersteuning op de meeste scholen. Deze liggen met name op het vlak van handelingsgericht werken van docenten, het afstemmen op verschillen en planmatige werken aan verbeteractiviteiten. Een kwalitatief goede basisondersteuning is een belangrijke voorwaarde voor het kunnen realiseren van inclusief onderwijs. Niet alleen voor beginnende docenten, maar ook voor ervaren leraren is het een flinke uitdaging om de ondersteuning op verschillende terreinen binnen een (soms grote) groep uit te voeren. Dat vraagt om voortdurende aandacht voor borging en verbetering, van alle betrokkenen (zoals teams, kwaliteitscoördinator, directie, expertiseteams, schoolbestuurder etc.).

Handelingsgericht werken

Uitgangspunt van de ondersteuning is 'handelingsgericht werken'. Bij handelingsgericht werken staat de vraag van de leerling centraal binnen de context van de leefomgeving, waaronder de klas of groep. De mogelijkheden van het kind, de ouders en de leerkracht zijn alle drie medebepalend voor de

ondersteuningsbehoefte. Handelingsgerichte diagnostiek vertaalt de onderwijsbehoefte in directe en haalbare handelingsuggesties. De beperking of stoornis is dus niet leidend bij het bepalen wat er nodig is, maar de onderwijszorgvraag binnen de context van de school- én de thuissituatie.’²

Professionalisering leraren

Leraren vormen de spil in het onderwijs en ondersteuning. Om deze rol goed te kunnen vervullen is voortdurende professionalisering en onderhoud van vaardigheden nodig. Aan de basis liggen de pedagogische en didactische vaardigheden. Scholen (schoolbesturen) zijn verantwoordelijk om hun personeel toe te rusten. Scholen werken hierin samen door een deel van hun professionaliseringsaanbod open te stellen voor collega’s van andere scholen. Daar waar er gezamenlijke professionaliseringsvragen liggen kan er op verzoek van één of meer scholen een gezamenlijke professionaliseringstraject worden georganiseerd of een bepaalde scholing worden ingekocht.

Ontwikkelpunt
basisondersteuning

Hoogbegaafdheid

Er is de afgelopen jaren geïnvesteerd in meer kennis, expertise en aanbod voor hoogbegaafde leerlingen. Om de ontwikkeling voort te zetten en te borgen, heeft het samenwerkingsverband een expertisepunt hoogbegaafdheid ingericht. Onderdeel van de opdracht van het expertisepunt is om scholen te ondersteunen bij het verbeteren van de kwaliteit van de basisondersteuning op het gebied van hoogbegaafdheid.

5.3 Extra ondersteuning

In het Referentiekader is extra ondersteuning gedefinieerd als *'alles wat de basisondersteuning overstijgt'*. Om in aanmerking te komen voor extra ondersteuning is een 'deskundigenadvies' volgens de regels van de algemene maatregel van bestuur (amvb) noodzakelijk. Ook wordt voor leerlingen, die 'extra ondersteuning' ontvangen, een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld.

Het samenwerkingsverband onderscheidt de volgende vormen van extra ondersteuning³:

- Leerlingen die op basis van een arrangement begeleiding krijgen van Kentalis (cluster2) of Visio (cluster 1).
- Deelname aan Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)
- Inzet die deze vormen van extra ondersteuning overstijgt. Hierbij kan gedacht worden aan leerlingen met dermate grote zorgbehoeften dat een specifiek onderwijszorgarrangement is vereist.

Voor leerlingen die voldoen aan de criteria kunnen scholen voor speciaal onderwijs cluster 3, boven op de extra ondersteuning, een beroep doen op de landelijke regeling voor ondersteuning aan ernstig meervoudig beperkte leerlingen.

VSO-plusarrangement

De scholen voor VSO die deel uitmaken van het samenwerkingsverband, ontvangen een VSO-plus arrangement, waarmee zij in staat zijn om leerlingen die vastlopen op school en waarbij sprake is van (dreigende) thuiszittersproblematiek door middel van een ingroeiplan, keerpuntraject of ander maatwerktraject, op school te houden, weer naar school te begeleiden of op andere wijze toekomstperspectief te bieden. Hierbij is de inzet van jeugdhulp op- en/of buiten school een noodzakelijke voorwaarde.

² Referentiekader passend onderwijs hoofdstuk uitwerking PO

³ Als de landelijke norm voor basisondersteuning wettelijk is verankerd, zal het samenwerkingsverband ook de definiëring van extra ondersteuning herzien.

5.4 Van passend naar inclusief onderwijs

De samenwerkingsverbanden zijn in 2014 gevormd met de doelstelling 'passend onderwijs' te realiseren. Uit de evaluatie van passend onderwijs kwam naar voren dat er verschuivende verwachtingen waren ten aanzien van passend onderwijs. Om hierover helderheid te verschaffen heeft de regering in 2020 uitgesproken dat het onderwijs in 2035 inclusief moet zijn. En er is een routekaart opgesteld.

Ontwikkelpunt
inclusief onderwijs

De afgelopen periode stond in het teken van oriëntatie en verkenning. Wat verstaan we onder inclusie en welke vorm van inclusie streven we na? Waar liggen kansen en belemmeringen en wat is de relatie met de mate van inclusiviteit in de maatschappij? Deze verkenning heeft mooie inzichten, kansen en nieuwe vraagstukken opgeleverd.

Een belangrijke motivator in de opdracht naar inclusief onderwijs is de ambitie om ervoor te zorgen dat kinderen met verschillende achtergronden en uiteenlopende talenten, elkaar ontmoeten, samen opgroeien en samen leren, zodat zij later ook beter kunnen samenleven.

De contouren van inclusief onderwijs in 2035 (lange termijn) beginnen zich af te tekenen.

- Er zijn meer dwarsverbanden tussen de verschillende leerwegen en niveaustromen in het voortgezet onderwijs. Leerlingen met verschillende niveaus zitten vaker samen op een school en volgen vaker dan nu gezamenlijk lessen.
- Er zijn minder kinderen aangewezen op VSO; we denken aan een halvering van het aantal kinderen op VSO in 2035. We beseffen dat dit een zeer ambitieuze doelstelling is en misschien niet zo realistisch. Door het wel op te schrijven, willen we kracht bijzetten aan de motivatie om werk te maken van inclusief onderwijs.
- Er zijn minder kinderen met een vrijstelling op onderwijs. We zorgen ervoor dat vrijwel alle kinderen de kans krijgen op onderwijs en/of een ontwikkeltraject op maat, gericht op (beschut) werk.

Voor de periode 2026 tot 2030 zetten we de volgende stappen:

- We zetten de zoektocht naar kansen en mogelijkheden verder voort.
- We bouwen aan inclusieve leeromgevingen via de zogenaamde 'plus1-initiatieven'. Iedere school heeft mogelijkheden om voor één extra leerling iets te doen wat goed is voor alle leerlingen. Of om samen met een andere school iets te ontwikkelen voor één extra groepje leerlingen. Veel initiatieven zijn al opgestart of het idee is al geopperd. De komende vier jaar gaan we gestaag en vasthoudend met deze initiatieven aan de slag.
- Per school(soort) gaan we na wat er mogelijk is in het terugdringen van het aantal leerlingen dat is aangewezen op VSO. Daarbij betrekken we de metafoor van 'de verhuiswagen'; meer VSO in het regulier VO. Ook maken we de financiële consequenties van deze keuzes inzichtelijk.
- Om te weten wat werkt en hoe we dingen kunnen doen, doen we (actiegericht) onderzoek, of laten dit uitvoeren.
 - Leerlingen bevragen naar wat werkt
 - Diplomeerbaarheid
 - Bevorderende factoren bij scholen die weinig verwijzen

De opdracht naar inclusief onderwijs vraagt om aanpassingen van het onderwijs op de reguliere scholen en om kanteling van overtuigingen en houding van de collega's die er werken. Daarbij gaat het in ieder geval om:

- Een andere inzet van expertise: van ‘voornamelijk gericht op het oplossen van het kindprobleem’ naar ‘voornamelijk gericht op het versterken van de context’ (van casus naar context). Dat betekent minder inzetten op diagnoses en slagboomdiagnostiek, meer kijken vanuit het interactionele model. Meer gericht op het versterken van het team; intervisie, coaching on the job, co-teaching etc. Het concept ‘universal design thinking⁴’ kan daaraan ondersteunend zijn.
- Belangrijk is dat leraren zich in regie voelen en gesteund voelen om werk te maken van de plus1-initiatieven en van het inclusief maken van hun onderwijs.
- In het onderwijs en de ondersteuning willen we leerlingen leren om meer regie te nemen over hun onderwijs, de ondersteuning die ze daarbij krijgen en hun ontwikkeling.
- Flexibilisering onderwijs; als kinderen vaker samen leren, dan willen we ook recht doen aan hun talenten. Dit betekent dat zij bijvoorbeeld een vak kunnen afronden op een ander niveau dan hun ‘gemiddelde pakket’.
- De huidige focus op diplomaerbaarheid belemmert de ambitie van inclusief onderwijs. In de huidige situatie moeten leerlingen afstromen of hun loopbaan verder voortzetten op het VSO, als de mogelijkheid om een diploma te halen in het geding komt. Ook is de overstap vanuit het VSO naar VO al gauw te ingewikkeld vanwege het programma van toetsing en afsluiting (PTA). Er is ruimte in regels en er zijn best oplossingen te bedenken om ervoor te zorgen dat leerlingen hun schoolloopbaan ook zonder uitzicht op een diploma op school kunnen voortzetten, of ondanks onderbrekingen in hun onderwijs, alsnog een diploma kunnen halen. We slaan de handen in een om gezamenlijk te onderzoeken wat er kan, wat wenselijk is en om een gemeenschappelijke kennisbasis op te bouwen.
- Aanpassen betekent ook dat je soms iets gaat doen voor een leerling of een groepje leerlingen waarbij je nog niet weet hoe het moet, of niet zeker weet of het lukt. We zorgen in die situaties voor experimenteerruimte (het derde deurtje).

Het bereiken van de ambities vraagt om ‘gewoon moedig leidinggeven’

- De sociale norm stellen
- Dichtbij leraren staan, luisteren
- Prioriteren en plus1-initiatieven afmaken
- Proces verhelderen aan alle betrokkenen (teams, ouders, bestuur, mbo, po, inspectie etc.)

In de route naar inclusief onderwijs zijn vooral de scholen aan zet. Zelf en met elkaar. Het samenwerkingsverband heeft vooral een inspirerende en een faciliterende rol.

1. Er komt een doorstart van de werkgroep inclusief onderwijs met een nieuwe opdracht en een nieuwe samenstelling. Belangrijke onderdelen van de opdracht zijn:
 - Landelijke ontwikkelingen volgen en deze delen met het schoolleidersplatform
 - Het volgen en bewaken van de voortgang van de plus1-initiatieven
 - Zorgen voor kennisdeling, uitwisseling en leren van elkaar.
 - Initiëren van onderzoek
2. Op het gebied van gedrag hebben scholen behoefte aan meer kennis en betere expertise. En ze willen hier samen in optrekken. De expertise is voor een groot deel aanwezig bij Renn4 en ook bij andere partijen. Het samenwerkingsverband gaat beschikbaarheid van kennis en expertise op het gebied van gedrag organiseren.

⁴ Universal design thinking is een ontwerpbenadering waarbij gebouwen, producten en omgevingen zo worden ontwikkeld dat ze bruikbaar zijn voor zoveel mogelijk mensen, ongeacht leeftijd, handicap of andere persoonlijke kenmerken. Deze benadering streeft naar maximale toegankelijkheid en gebruiksgemak voor iedereen, zonder dat er aanpassingen of aparte voorzieningen nodig zijn.

Terugplaatsing en symbiose

Het samenwerkingsverband heeft als doelstelling dat plaatsing op een speciale voorziening zoveel mogelijk tijdelijk is. Scholen binnen het samenwerkingsverband voeren actief beleid om leerlingen, daar waar het kan, terug te leiden naar regulier onderwijs. Desgewenst wordt hierbij gebruik gemaakt van zogenaamde symbiosearrangementen, waarbij kinderen die zijn ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs een deel van de week onderwijs op een reguliere basisschool volgen. Met de ontwikkeling van terugplaatsingsbeleid is sinds augustus 2024 een start gemaakt. De ontwikkeling wordt de komende jaren doorgezet. Voor een beschrijving van het terugplaatsingsbeleid zie bijlage.

5.5 Het praktijkonderwijs (PRO) en leerwegondersteuning (LWOO)

Sinds 1 januari 2016 is het Leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) en Praktijkonderwijs (PRO) ondergebracht bij de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. De rijksoverheid is voornemens om de LWOO-licenties en de LWOO en PRO-criteria los te laten, waarbij voor LWOO en PRO een aparte afweging wordt gemaakt. Eveneens werkt de rijksoverheid een bekostigingsvoorstel uit voor de wijze waarop budgetten LWOO en PRO over de samenwerkingsverbanden worden verdeeld. Het samenwerkingsverband heeft enkele jaren geleden gekozen voor 'opting-out LWOO', zodat eigen keuzes kunnen worden gemaakt ten aanzien van de inzet van LWOO.

Per 1 oktober 2023 is het samenwerkingsverband afgestapt van het verstrekken van individuele LWOO-aanwijzingen per leerling en overgegaan tot de invoering van populatiebekostiging LWOO. Er is gekozen voor een verdeelmodel waarbij een 'vast bedrag' wordt verdeeld over de scholen met een LWOO-licentie (VMBO-scholen). Bij de verdeling wordt uitgegaan van het aantal leerlingen in de verschillende leerwegen leerjaar 3 en 4 en daarbij wordt een weging toegepast; BB-4, KB-3, GL-1, TL-1. Het verdeelmodel sluit naar verwachting aan op het toekomstige landelijke verdeelmodel van middelen over de samenwerkingsverbanden. Om grote financiële effecten voor scholen te dempen is een compensatieregeling afgesproken. In kalenderjaar 2026 wordt voor de laatste keer een compensatiebedrag uitgekeerd. Het samenwerkingsverband is in afwachting van het nieuwe landelijke verdeelmodel LWOO. Periodiek wordt nagegaan of het gekozen model voor populatiebekostiging nog passend is bij de situatie in het samenwerkingsverband en aansluit op het toekomstige landelijke verdeelmodel.

**Ontwikkelpunt
basisondersteuning**

Een groot deel van de VMBO-leerlingen, met name in de leerwegen BB en KB, heeft behoefte aan ondersteuning. Scholen zetten met leerwegondersteuning met name in op kleinere klassen, kwalitatief sterke mentoren, meer tijd voor mentoraat, minder verschillende leraren en minder lokaalwisselingen.

Voor praktijkonderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring nodig. De Commissie van Advies beoordeelt de aanvragen Praktijkonderwijs en geeft de toelaatbaarheidsverklaringen af. (Inrichtingsbesluit WVO, artikel 15d t/m f). Door middel van een pilot gaat het samenwerkingsverband een steekproefsgewijze werkwijze uitproberen.

5.6 Reboundvoorzieningen

Doelstelling is om leerlingen zoveel mogelijk op de reguliere scholen passend onderwijs te bieden. Voor een beperkte groep leerlingen zijn aanpassingen nodig om met succes naar school te kunnen gaan. Deze aanpassingen kunnen op tal van manieren binnen de groep en het reguliere programma

worden gemaakt (basisondersteuning). Soms is het nodig dat leerlingen tijdelijk buiten de groep ondersteuning krijgen en bijvoorbeeld vaardigheden aanleren met als doel weer mee te kunnen doen in het reguliere onderwijsaanbod. De scholen binnen het samenwerkingsverband hebben hiervoor verschillende vormen ontwikkeld, samengevat onder de noemer 'Reboundvoorzieningen'.

- Iedere school maakt zelf keuzes voor inrichting van reboundvoorzieningen passend bij de doelgroep, het onderwijsconcept en de inrichting van de basisondersteuning.
- Er wordt gezamenlijk gewerkt aan versterking van de reboundvoorzieningen.
- Er wordt gebruik gemaakt van elkaars reboundvoorzieningen.

Uitgangspunten en aandachtspunten zijn:

1. De mate waarin de rebound van een school succesvol kan zijn hangt samen met de kwaliteit van onderwijs & ondersteuning van de school als geheel.
2. Realiseren van een cultuur van erkennen en benutten van elkaars professionaliteit.
3. Invoeren van een meer handelingsgerichte werkwijze.
4. Inzet van opgeleid/gespecialiseerd personeel in de rebound.
5. Integrale aanpak onderwijs en zorg.
6. Monitor.
7. Gezamenlijke professionalisering.

5.7 Beschrijving ondersteuning in de schoolgidsen

Scholen beschrijven de ondersteuning die ze bieden in hun schoolgids. Het is belangrijk dat deze informatie:

- actueel, leesbaar en specifiek is,
- aansluit op de beschrijving van de basisondersteuning van het samenwerkingsverband en in de toekomst aan de wettelijke vastgelegde norm voor basisondersteuning,
- overeenkomt met de praktijk op school.

De informatie in de schoolgids is een belangrijke informatiebron voor ouders. Als scholen ouders goed informeren, blijven er minder vragen over voor het ouder- en jeugdsteunpunt van het samenwerkingsverband (zie ook hoofdstuk 7). De schoolgids is ook een document waarop besluiten over toelaatbaarheid, toelating en verwijdering worden gebaseerd.

5.8 Ontwikkelingsperspectief

Voor leerlingen die extra ondersteuning ontvangen stelt het bevoegd gezag een ontwikkelingsperspectief op (artikel 26 WVO en artikel 41a WEC). Een ontwikkelingsperspectief beschrijft het uitstroomprofiel en de begeleiding die een leerling wordt geboden. In een algemene maatregel van bestuur worden nadere voorschriften gegeven.

Als samenwerkingsverband streven we voor iedere leerling passend onderwijs en ondersteuning na. Het ontwikkelingsperspectief kan daarin een belangrijke rol spelen. In de wet is vastgelegd dat ontwikkelingsperspectieven verplicht zijn voor leerlingen die in aanmerking komen voor extra ondersteuning. Binnen ons samenwerkingsverband is daarvan sprake in geval van deelname aan VSO en als een leerling ondersteuning krijgt vanuit het speciaal onderwijs cluster 1 en 2. Daarnaast zijn ook scholen voor praktijkonderwijs verplicht om voor alle leerlingen een ontwikkelingsperspectief op te stellen. Indien sprake is van een verwijzing naar VSO, is er voorafgaand daaraan met de leerling gewerkt aan de hand van een ontwikkelingsperspectief, gericht op het blijven deelnemen aan regulier onderwijs.

Voor (bepaalde) leerlingen binnen de basisondersteuning op reguliere scholen kan het zinvol zijn om te werken vanuit een ontwikkelingsperspectief en in veel gevallen gebeurt dat. Soms onder de noemer van 'ontwikkelingsperspectief', in andere situaties met behulp van een andere (enigszins vergelijkbare) werkwijze onder een andere benaming. De school maakt zelf keuzes in de wijze waarop de ondersteuning planmatig wordt vastgelegd.

Als de landelijke norm voor basisondersteuning bekend is, zullen we onze afspraken over het werken met ontwikkelingsperspectieven herzien.

5.9 De inzet van expertise

De inzet van expertise is onderdeel van de basisondersteuning en extra ondersteuning. Er is veel kennis en expertise in de scholen aanwezig. Het is belangrijk dat de expertise zoveel mogelijk beschikbaar is op de plek waar de leerling zich bevindt en dat deze kennis goed benut wordt.

Aard van de expertise

Vaak wordt expertise ingeschakeld als er vragen zijn over het functioneren van een kind in de klas, met de verwachting dat er een oplossing komt voor het 'kindprobleem'. Individuele begeleiding en behandeling zijn soms noodzakelijk. Tegelijkertijd heeft individuele inzet soms maar beperkt effect. Bovendien weten we dat dat wat werkt voor één leerling, ook werkt voor meer leerlingen. Dit betekent dat we de inzet van expertise vaker moeten richten op:

- de ondersteuning van de leraar en het team,
- de versterking van de context (thuis/school),
- het collectief (de groep leerlingen).

We gaan minder inzetten op diagnoses en slagboomdiagnostiek en meer kijken vanuit het interactionele model. De inzet is meer gericht op het versterken van het team; intervisie, coaching on the job, co-teaching etc. En we werken vaker vanuit de principes van 'universal design thinking'.

Het is belangrijk dat leraren kunnen profiteren van kwalitatief hoogwaardige expertise op verschillende specialisaties. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de beschikbaarheid en een goede inzet. Om de verandering in de gewenste aard van de expertise te realiseren is het van belang om de bevorderende en belemmerende factoren in de huidige werkwijze van alle betrokkenen (zoals schoolteam inclusief directie, leden expertise- en ondersteuningsteam en schoolbestuur, etc.) onder de loep te nemen en aan te passen. Het samenwerkingsverband gaat de versterking van expertise vaker mede faciliteren door onder andere het coördineren van netwerken van specifieke experts en het (mede) organiseren en faciliteren van scholing.

Scholen zijn verantwoordelijk voor tijdige, handelingsgerichte en onafhankelijke inzet van expertise voor minimaal de volgende specialisaties:

- Ondersteuningscoördinator.
- Regievoerder zorgplicht.
- Orthopedagoog.
- Dyslexiespecialist (of taal-/leesspecialist).
- Gedragsspecialist.
- Specialist hoogbegaafdheid (HAVO/VWO).

Aanvullend op de expertise die op school aanwezig is, wordt bepaalde expertise georganiseerd op het niveau van het samenwerkingsverband:

- Consulent passend onderwijs (aanpak thuiszitters)

**Ontwikkelpunt ontsluiten
en benutten expertise**

- Paramedische ondersteuning en ambulante begeleiding van jongeren met een langdurige ziekte of lichamelijke beperking.
- Schakelfunctionaris NT-2
- Orthopedagogen (leden van de Commissie van Advies)
- Specialist Hoogbegaafdheid

Door middel van pilots kan (tijdelijk) ook andere expertise beschikbaar worden gesteld of worden gefaciliteerd door het samenwerkingsverband, zoals bijvoorbeeld:

- Sterke-stappen-coach vanuit het project aansluiting onderwijs op af- en ombouw gesloten jeugdzorg (subsidie).
- Ambulante begeleiding cluster 4 in het kader van terugplaatsingsbeleid.

Tenslotte kunnen scholen gebruik maken van expertise die op kosten van en onder verantwoordelijkheid van andere organisaties wordt geleverd o.a.:

- Visio (cluster 1)
- Kentalis (cluster 2)
- LWOE (epilepsie)
- OZL (Onderwijs aan Zieke Leerlingen)
- Zorgaanbieders sociaal domein / Jeugdzorg (gemeenten)

Deskundigenadvies

Om in aanmerking te komen voor extra ondersteuning is volgens de wet een deskundigenadvies vereist. De algemene maatregel van bestuur (amvb) geeft nadere voorwaarden waaraan dit deskundigenadvies moet voldoen. Het advies moet onafhankelijk zijn en gegeven zijn door minimaal twee deskundigen, waarvan één deskundige orthopedagoog is en de andere een deskundige van een lijst van deskundigen. De school is ervoor verantwoordelijk dat het deskundigenadvies aan deze eisen voldoet. Het samenwerkingsverband draagt als vangnet zorg voor een tweede deskundige via de Commissie van Advies.

5.10 Routes naar en van speciale onderwijs-ondersteuningsvoorzieningen

Om in aanmerking te komen voor voortgezet speciaal onderwijs en voor het praktijkonderwijs heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig. Het samenwerkingsverband geeft deze toelaatbaarheidsverklaringen af. Binnen het samenwerkingsverband wordt dit op basis van gemandateerde bevoegdheid verzorgd door de Commissie van Advies (CvA). De Commissie van Advies heeft niet alleen beoordelende, maar juist ook een signalerende en kwaliteit bevorderende rol. Het voornemen is om de commissie van Advies en de Commissie van Toelaatbaarheid van het primair onderwijs samen te laten gaan.

Om deel te kunnen nemen aan Voortgezet Speciaal Onderwijs en Praktijkonderwijs heeft de leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig

De Commissie van Advies bestaat uit minimaal drie personen, waarvan minimaal twee orthopedagogen. De commissie werkt onder leiding van een onafhankelijk voorzitter en wordt administratief ondersteund. Indien nodig of gewenst kan de commissie op afroep een jeugdarts of andere deskundige, afhankelijk van de hulpvraag van het kind, inschakelen. Waar mogelijk wordt samenwerking gezocht met de commissie van het samenwerkingsverband primair onderwijs in de regio.

Van scholen wordt verwacht dat de aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring de juiste informatie bevat, een integratief beeld van de leerling schetst (in interactie met de omgeving), een duidelijke afweging maakt tussen de verschillende vormen van ondersteuning en de ondersteunings- en zorgbehoeften van de leerling en een conclusie trekt ten aanzien van de benodigde vorm van extra

ondersteuning. Zoveel mogelijk in samenspraak met leerling, ouders, ontvangende school en eventuele zorgpartners. De bedoeling is dat de Commissie van Advies voornamelijk te maken krijgt met 'hamerstukken'. Om deze situatie te bereiken kunnen de schoolbesturen de Commissie vroegtijdig benaderen als sparringpartner bij bijzondere vraagstukken. Daarnaast vindt op initiatief van school/schoolbestuur of commissie gezamenlijke reflectie plaats over eerder ingediende tlv-aanvragen. De werkwijze van de Commissie van Advies is beschreven in bijlage 1 en 2.

Voor een aantal veelvoorkomende routes tussen onderwijsvoorzieningen heeft het samenwerkingsverband, al dan niet in samenwerking met andere partijen een 'richtlijn' (of protocol) opgesteld.

- Afspraken overstap primair onderwijs naar voortgezet onderwijs
- Stappenplan regulier VO naar VSO cluster 4
- Protocol overplaatsing van VSO naar regulier VO (bijlage 3)
- Procesbeschrijving samenwerking onderwijs en dagbesteding gericht op terugkeer naar onderwijs.

6. Afstemming met externe voorzieningen en ketenpartners

6.1 Primair onderwijs

Het samenwerkingsverband primair onderwijs en het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs voor kinderen met specifieke onderwijs-ondersteuningsbehoeften soepel verloopt. Leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften lopen een groter risico om niet tijdig een passende plek in het voortgezet onderwijs te vinden. Het samenwerkingsverband primair onderwijs en het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Noord- en Midden-Drenthe hebben een stappenplan vastgesteld voor deze overgang. De beide samenwerkingsverbanden zoeken voortdurend naar mogelijkheden tot afstemming en samenwerking.

6.2 Speciaal onderwijs cluster 1

Extra ondersteuning (inzet expertise en speciaal onderwijs) voor kinderen met een visuele beperking valt buiten het samenwerkingsverband passend onderwijs. Voor leerlingen met een visuele beperking kan gebruik gemaakt worden van de expertise van Visio of Bartiméus in de vorm van ambulante onderwijskundige begeleiding op een school van het samenwerkingsverband. Indien dit niet toereikend is, is plaatsing op een school voor speciaal onderwijs cluster 1 mogelijk.

6.3 Speciaal onderwijs cluster 2

Expertise en speciaal onderwijs voor kinderen met een auditieve beperking valt buiten het samenwerkingsverband passend onderwijs. Voor leerlingen met een auditieve en/of communicatieve beperking (doof, slechthorend en/of ernstige taalontwikkelingsstoornis), werkt het samenwerkingsverband samen met Kentalis. Kentalis ontvangt hiervoor van rijkswege een eigen budget. Medewerkers van Kentalis bieden consultatie en advies en extra ondersteuning aan leerlingen op de reguliere of speciale school op basis van een arrangement. Indien dit voor de leerling niet toereikend is vindt extra ondersteuning plaats door middel van plaatsing op een school voor voortgezet speciaal onderwijs cluster 2. Besluitvorming over de toekenning van extra ondersteuning valt onder de verantwoordelijkheid van Kentalis.

6.4 Scholen Epilepsie

Voor leerlingen met epilepsie maken we gebruik van de ambulante diensten van het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE). Na aanmelding door ouders, arts, school of samenwerkingsverband volgt directe, preventieve betrokkenheid door een onderwijskundig begeleider van het werkverband.

6.5 Samenwerking met MBO/Arbeid

Voor het toekomstperspectief van jongeren is het van belang dat jongeren in het voortgezet onderwijs worden voorbereid op het vervolgonderwijs. Doel is dat zoveel mogelijk leerlingen minimaal een startkwalificatie behalen en/of via een uitstroomtraject terecht komen op een passende plek op de (beschermde) arbeidsmarkt. Hierbij gaat het om het maken van een reële keuze, zicht hebben op belemmerende en bevorderende factoren om de opleiding te kunnen behalen en indien nodig, het inzetten van ondersteuning. Er wordt een verbinding gelegd tussen de doelen van passend onderwijs en de doelen van het Regionale Programma 'Van school naar duurzaam werk'.

6.6 Verbinding met zorg

Voor schoolsucces van een bepaalde groep kinderen is het van belang dat er een goede samenwerking is met ketenpartners in de zorg. De gemeenten zijn de belangrijkste gesprekspartner als het gaat om het maken van bestuurlijke afspraken over de inzet van zorg. Dit betreft zowel de preventieve en lichte zorg (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) als wel de zwaardere zorg (Wet op de Jeugdzorg). Een gezamenlijke visie en bestuurlijke afspraken tussen onderwijs en gemeenten in de regio zijn vastgelegd in de gezamenlijke regionale 'Ontwikkelagenda passend onderwijs en zorg voor jeugd'. De huidige ontwikkelagenda heeft een looptijd tot en met 2026. Vanaf 2027 gaan aanpassingen in de jeugdwet van start, waarna de inzet van jeugdhulp op Drents niveau wordt georganiseerd. Dit vraagt om herijking van het overlegmodel.

Ontwikkelpunt:
Regiovorming en governance

In de concept- nieuwe 'regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026-2030' wordt gesteld dat een aanpak nodig is die aansluit bij de leefwereld van het kind en gericht is op het versterken van het gewone leven. Het onderwijs wordt door de Drentse gemeenten gezien als een belangrijke partner in een netwerksamenwerking. Het samenwerkingsverband en de Drentse gemeenten stellen dat investeren in een sterke pedagogische basis en een contextuele benadering belangrijk zijn. Om voor alle kinderen passende ontwikkelplekken op inclusieve scholen te bieden is naast onderwijsexpertise ook ander expertise nodig, bijvoorbeeld expertise vanuit de gespecialiseerde jeugdzorg.

Anno 2026 werken we vanuit de volgende uitgangspunten aan de Drentse ambitie:

- We faciliteren onze professionals om met elkaar soepel samen te werken in de uitvoeringspraktijk. Elkaar kennen en samen leren staan voorop.
- We benaderen elke casus integraal. Wat is er nodig voor het kind, het gezin en zo nodig ook de leraar? Onderwijs en jeugdhulp wordt altijd in goede samenhang en afstemming met elkaar geboden, zodat aan dezelfde doelen kan worden gewerkt. Ook in samenspraak met de ouders en in lijn met de eventuele ondersteuning thuis.
- We blijven met elkaar in gesprek over "maatwerk". Gaat het om individuele ondersteuning of kunnen ondersteuningsvragen geclusterd worden in een aanbod? Hoe specifiek moet je het maken? Als het nodig is om daarvoor middelen te ontschotten of kosten te delen dan zetten we daarop in.
- Kinderen gaan naar school. Vaak is dit regulier onderwijs, soms is speciaal onderwijs het meest passend. We streven naar inclusiever onderwijs waarbij we inzetten op de versterking van de ondersteuningsmogelijkheden binnen en rond het onderwijs.
- We zijn kostenbewust zodat ondersteuning en zorg betaalbaar blijven.

Vanuit de gemeenten in NMD, de schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden PO en VO en MBO zien we de bestuurlijke verantwoordelijkheid als volgt:

- Samen met ouders zorgen gemeenten, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden ervoor dat elke jongere goede begeleiding krijgt richting een goede uitgangspositie. We gaan uit van eigen kracht en willen die, zo nodig, versterken.
- Gemeenten, onderwijs en ouders zijn gezamenlijk verantwoordelijk om, jongeren die dat nodig hebben, zo snel mogelijk passende en integrale begeleiding te bieden. Dit vraagt om partnerschap en samenwerking vanuit verschillende rollen en verantwoordelijkheden. Het onderwijs biedt onderwijs in groepen, waarbij er altijd sprake is van balans tussen de functies van onderwijs; kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. De primaire focus van gemeenten richt zich op het bieden van adequate hulp aan kinderen en jongeren.
- Gemeenten en onderwijs streven voor ouders en kinderen naar zo min mogelijk bureaucratie. Het gaat om afstemming en aansluiting in een doorgaande lijn.
- Gemeenten en onderwijs werken samen aan adequate ondersteuning van kinderen in hun leefomgeving. Dit betekent dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid is voor de inzet van mensen en middelen.
- Gemeenten betrekken vanuit hun inkooprol zorgaanbieders bij het onderwijs met als doel een goede aansluiting van het aanbod op de vraag. Als regievoerder op passend onderwijs betrekken de samenwerkingsverbanden (en schoolbesturen) de gemeente bij de ontwikkeling van zorg in de school.
- Lokaal is voor scholen het uitgangspunt. Regionale samenwerking is nodig als het verzorgingsgebied van de scholen gemeentelijke grenzen overschrijdt (voortgezet onderwijs, so, sbo, vso en mbo).

In de ontwikkelagenda 2024-2026 zijn doelen geformuleerd, gericht op:

- Effectief verbinden en samenwerken
- Normaliseren
- Betrekken jeugdigen en ouders
- Meer regie op zorgroutes en trajecten
- Zoeken naar helderheid in 'grijs gebied' wat is van jeugdzorg en wat is van onderwijs
- Onderwijszorgarrangementen
- Thuiszitters
- Dyslexiezorg
- Residentieel onderwijs

Onderwijszorgarrangementen

De VSO-scholen hebben een specifieke doelgroep van leerlingen met meer complexe zorgvragen. Om ervoor te kunnen zorgen dat deze leerlingen kunnen blijven deelnemen aan onderwijs, is het voorwaardelijk dat deze scholen in nauwe samenwerking met enkele preferente zorgaanbieders, het onderwijszorgaanbod kunnen vormgeven.

Naast samenwerking op casusniveau zijn er de afgelopen jaren in de regio verschillende onderwijszorgarrangementen (OZA's) als pilot gestart. Deze pilots maken gebruik van de experimenteerregeling, waardoor er tot 2028 kan worden afgeweken van onderwijs wet- en regelgeving. De pilots blijken succesvol en de deze worden in principe omgezet naar een structureel aanbod, waarbij de inzet van (collectieve) jeugdhulp blijvend wordt gefinancierd door de gemeenten.

**Ontwikkelpunt:
Van leerplicht naar leerrecht**

De afgelopen jaren zijn er in het onderwijs in de regio verschillende onderwijszorgarrangementen gestart; relevant voor het voortgezet onderwijs zijn:

- *In Kind- en Leercentrum W.A. van Liefland werken de school, Cosis en VanBoeijen samen in de Witte Neushoorn voor kinderen met een verstandelijke beperking in combinatie met andere problematiek.*
- *De Plusgroep, gesitueerd in een buurthuis in de wijk Peelo in Assen, wordt gedraaid door Horizonbegeleiding en een docent van VSO de Atlas. In deze setting kunnen leerlingen met een grote afstand tot onderwijs werken aan voorwaarden om terug naar school te kunnen gaan.*

Hoog-specialistische zorg

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs VO Groningen, Drenthe, Friesland werken in 3Noord verband samen aan het aansluiten van onderwijs op de af- en ombouw van de gesloten jeugdzorg. Andere partners in dit project zijn Elker-Portalys, de jeugdhulpregio Drenthe (verenigd in 3Noord), grote zorgaanbieders en het MBO. Er is een tweede ronde subsidie aangevraagd voor de periode tot en met augustus 2028. Het samenwerkingsverband is penvoerder voor deze subsidie.

In deze aanpak zorgen we voor:

- Betere verbindinglijnen met de gesloten setting Elker-Portalys (interne school).
- Betere verbindinglijnen met het Regionaal Expertise Team Drenthe (jeugdhulp).
- De inzet van Sterke-stappen coaches.

Hierdoor kunnen we de kansen vergroten op onderwijs en ontwikkeling vergroten voor jongeren met complexe ondersteuningsvragen

Verzekerde zorg

Op basis van de Jeugdwet zijn gemeenten verantwoordelijk voor begeleiding en/of persoonlijke verzorging van kinderen op school. Daarnaast hebben ook zorgverzekeraars op basis van de Zorgverzekeringswet en de Centra voor Indicatiestelling (CIZ) op basis van de Wet Langdurige Zorg een verantwoordelijkheid als het gaat om inzet van verpleging en verzorging op school. Bij leerlingen met complexe ondersteunings- en zorgvragen zijn vaak meerdere wetten van toepassing. Het is dan van belang om met elkaar een plan van inzet te maken, zodat voor de leerling passend onderwijs wordt gerealiseerd.

7. Organisatie & bestuurlijke inrichting

Het samenwerkingsverband bestrijkt de regio Noord- en Midden Drenthe. Alle schoolbesturen met vestigingen voor voortgezet onderwijs in de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe en Tynaarlo zijn aangesloten. De rechtsvorm van het samenwerkingsverband is een stichting.

De wettelijke taken die op centraal niveau worden uitgevoerd zijn:

1. Het vaststellen van het ondersteuningsplan.
2. Het verdelen en toewijzen van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen.
3. Het beoordelen of een leerling toelaatbaar is tot het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs.
4. Het adviseren over de ondersteuningsbehoefte van een leerling op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar de leerling staat ingeschreven.

Hoewel sprake is van twee aparte rechtspersonen, werken de samenwerkingsverbanden PO en VO nauw samen. Be beide samenwerkingsverbanden hebben de zelfde onafhankelijk voorzitter toezichthoudend bestuur, dezelfde directeur-bestuurder, één kantoor, één website, één MR-P, etc.

7.1 Bestuur - directiemodel

Sinds 1 mei 2023 is de governance van het samenwerkingsverband gewijzigd, zodat de scheiding tussen bestuur en toezicht beter is geborgd en de onafhankelijkheid in het bestuur beter is vormgegeven. Het bestuur bestaat uit een uitvoerend bestuur (de directeur bestuurder) en een toezichthoudend bestuur. Het toezichthoudend bestuur wordt gevormd door de schoolbestuurders van de deelnemende scholen en een onafhankelijk voorzitter. Het toezichthoudend bestuur fungeert als werkgever voor de directeur-bestuurder en keurt het Ondersteuningsplan, de begroting en het jaarverslag goed. Ook wijst het toezichthoudend bestuur de accountant aan. De werkwijze is vastgelegd in een bestuursreglement. Het bestuur heeft een toezichtkader vastgesteld. Het toezichthoudend bestuur heeft een auditcommissie en samen met het samenwerkingsverband primair onderwijs één remuneratiecommissie.

De dagelijkse leiding is in handen van de directeur-bestuurder en deze wordt ondersteund door een beleidsadviseur en een secretariaat.

7.2 Schoolleidersplatform

Het schoolleidersplatform is een belangrijk orgaan binnen het samenwerkingsverband. Passend onderwijs krijgt vorm op school. Door middel van het schoolleidersplatform vindt nauwe afstemming plaats tussen praktijk en beleid. Het schoolleidersplatform is onder leiding van de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling en beleidsimplementatie en uitvoering van beleid. Het schoolleidersplatform stimuleert samenwerking tussen scholen en benut mogelijkheden om te leren van elkaar. Iedere vestiging heeft een afvaardiging in het schoolleidersplatform. Een bestuurslid van het samenwerkingsverband VO kan geen zitting hebben in het platform. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband is voorzitter van dit platform.

7.3 Commissie van Advies (CvA)

De Commissie van Advies werkt vanuit een gemandateerde bevoegdheid van het bestuur en beslist over de toelaatbaarheid van kinderen tot het VSO en het PRO. De CvA heeft daarnaast een signalerende en kwaliteit bevorderende rol. De commissie verzorgt voorlichting aan ouders en professionals over de werkwijze. De commissie werkt nauw samen met de commissie van het samenwerkingsverband primair onderwijs. De intentie is om de beide commissies op termijn samen te voegen.

7.4 Ondersteuningsplanraad

De medezeggenschap is conform de Wet op de Medezeggenschap geregeld door middel van een ondersteuningsplanraad (OPR). De ondersteuningsplanraad heeft instemmingsrecht ten aanzien van het ondersteuningsplan.

Daarnaast kan de OPR op eigen initiatief adviezen en voorstellen inbrengen.

De werkwijze van de ondersteuningsplanraad is vastgelegd in een statuut en een reglement. De ondersteuningsplanraad bestaat uit medewerkers van de scholen en ouders. Ieder deelnemend schoolbestuur levert een ouder en een personeelslid. Verkiezingen worden decentraal georganiseerd, dat wil zeggen dat ieder schoolbestuur de eigen verkiezingen regelt.

7.5 Overlegorganen, werkgroepen en netwerken

Het samenwerkingsverband kent een aantal overlegorganen, netwerken en werkgroepen. Jaarlijks wordt een actueel overzicht opgesteld van de opdrachten, de periode en de deelnemers.

Werkgroepen gaan aan het werk met een duidelijke opdracht en zijn bij voorkeur tijdelijk.

Het samenwerkingsverband faciliteert het organiseren van netwerken. De netwerken kunnen een rol hebben in de implementatie, uitvoering en evaluatie van beleid. Verder kunnen de netwerken gericht zijn op intervisie en het delen van kennis.

7.6 Ouder- en jeugdsteunpunt

De samenwerkingsverbanden PO en VO hebben gezamenlijk een ouder- en jeugdsteunpunt ingericht. Het uitgangspunt is dat scholen/schoolbesturen goede informatie geven aan ouders en goed met hen communiceren over de ondersteuning van hun kind. Hoe beter dit verloopt, hoe minder vragen er bij het Ouder- en jeugdsteunpunt terecht komen.

7.7 Overleg met gemeenten

Het samenwerkingsverband voert op overeenstemmingsgericht overleg over het ondersteuningsplan (OOGO) met de vier gemeenten en het samenwerkingsverband Primair Onderwijs. Hiertoe is een overeenkomst op overeenstemmingsgericht overleg afgesloten tussen de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe en Tynaarlo en de samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs.

De samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs, het MBO en de vier gemeenten stellen eveneens een 'Ontwikkelagenda' vast, waarin gezamenlijke doelen gericht op

verbinding tussen onderwijs en zorg zijn geformuleerd. In het regionale bestuurlijke overleg wordt ook het Regionale Programma Voortijdig Schoolverlaten geagendeerd. Hiertoe is ook de arbeidsmarktregio bestuurlijk vertegenwoordigd in het overleg. De voorbereiding op het bestuurlijk overleg vindt plaats in het ambtelijke regio-overleg onderwijs - zorg.

Op lokaal niveau vindt overleg plaats aan de hand van de Lokale Educatieve Agenda tussen de schoolbestuurders en de gemeentebestuurders. Indien gewenst sluit de directeur-bestuurder hierbij aan.

Diverse ontwikkelingen leiden mogelijk tot een heroverweging van het bestuurlijke overlegmodel.

- Vanaf 2027 wordt de inzet van Jeugdhulp georganiseerd via de Drentse Jeugdhulpregio.
- Er vindt een landelijke verkenning plaats gericht op verbetering van de regiovorming van samenwerkingsverbanden.

**Ontwikkelpunt:
Regiovorming en governance**

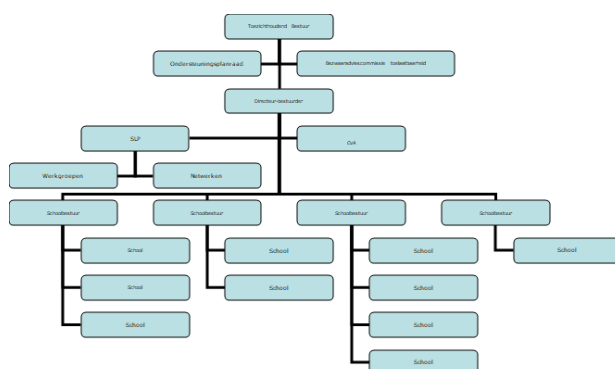
7.8 Personeel

Het samenwerkingsverband heeft een beperkte werkgeversfunctie. Alleen de directeur-bestuurder is in dienst van het samenwerkingsverband en vervult vanuit deze aanstelling ook de werkzaamheden voor het samenwerkingsverband primair onderwijs in de regio. De kosten hiervan worden verdeeld via een overeenkomst gemene rekening. De toezichthoudende besturen van de beide samenwerkingsverbanden hebben één gezamenlijke remuneratiecommissie ingericht.

Overige medewerkers die werkzaamheden verrichten voor het samenwerkingsverband zijn bij voorkeur in dienst van een schoolbestuur of andere werkgever en worden van daaruit te werk gesteld bij het samenwerkingsverband.

De beide samenwerkingsverbanden hebben een gezamenlijke Medezeggenschapsraad-P (MR-P) ingericht.

7.9 Organogram

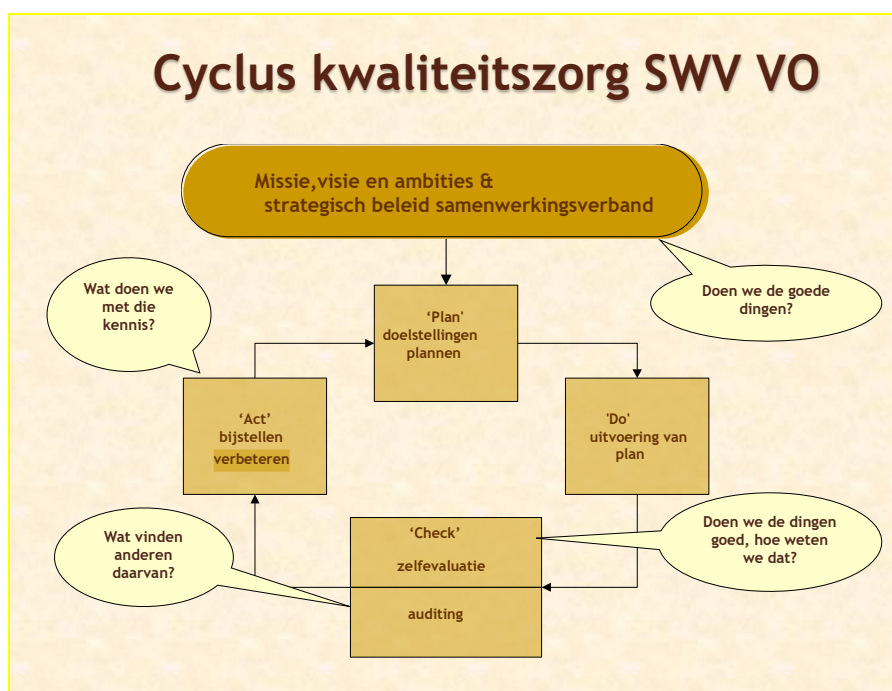

8. Kwaliteitszorg

In het kader van kwaliteitszorg stelt het samenwerkingsverband zich de volgende vragen:

1. Doen we de goede dingen?
2. Doen we de dingen goed?
3. Hoe weten we dat?
4. Vinden anderen dat ook?
5. Wat doen we met deze kennis en informatie?

Het samenwerkingsverband ziet kwaliteitszorg als een continu verbeterproces werkt planmatig en cyclisch.

Figuur 1: Kwaliteitszorgcyclus

Kwaliteit van passend onderwijs komt tot stand in en door samenwerking met en tussen vele betrokkenen, met ieder hun eigen verantwoordelijkheid. Een samenwerkingsverband is een 'netwerkorganisatie' en dat stelt specifieke eisen aan zowel de planvorming, als wel de wijze waarop wordt nagegaan of de doelen zijn bereikt. Het is van belang dat de verschillende betrokkenen op de hoogte zijn van wat het samenwerkingsverband onder kwaliteit verstaat, deze doelen en afgeleide werkafspraken delen en hiernaar handelen.

In onderstaande kwaliteitsagenda is een overzicht opgenomen van de plan- en verantwoordingsdocumenten en andere instrumenten die gebruikt worden om uitvoering, monitoring, voortgangsbewaking en evaluatie vorm te geven. De jaarverslagen, monitor, peilingen, evaluaties en onderzoeken geven input voor bijstelling van het Ondersteuningsplan.

Het samenwerkingsverband gebruikt een monitor/kengetallensysteem, aan de hand waarvan de ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband kunnen worden gevolgd. Hierbij gaat het om informatie als leerlingenaantallen, verwijzings- en deelnamepercentages en aantallen thuiszitters. Op basis van deze kwantitatieve informatie wordt nagegaan wat de effecten zijn van bepaalde

(beleids)keuzes. Waar mogelijk worden bestaande gegevensbronnen benut, zodat de administratieve lasten beperkt blijven.

Het samenwerkingsverband streeft een kwaliteitsgerichte cultuur na. Tijdens vergaderingen is ruimte voor informatie-uitwisseling, kennisdelen, intervisie en reflectie.

Er wordt verantwoording over de kwaliteit afgelegd aan interne en externe stakeholders.

8.1 Kwaliteitskalender

Documenten: plannen	Wanneer	Wie	
Ondersteuningsplan	Een keer per vier jaar voor 1 mei	Directeur-bestuurder (i.s.m. SLP)	Voor 1 mei 2030
Document basisondersteuning (nog op te stellen). Voorlopig: visitatiekader basisondersteuning.		Directeur-bestuurder (i.s.m. SLP)	Na publicatie landelijke norm basisondersteuning
Beschrijving ondersteuning in de schoolgids	Jaarlijks voor 1 augustus	Scholen	
Ontwikkelagenda passend onderwijs en zorg voor jeugd	Een keer per twee jaar	Regio-overleg	
Afspraken overstap PO VO	Jaarlijks voor 1 oktober	Werkgroep PO/VO	
Begroting	Jaarlijks voor 1 januari	Administratiekantoor / Directeur-bestuurder	
Protocollen / werkwijzen / reglementen / richtlijnen (Handboek)	Evaluëren en bijstellen volgens planning	Directeur-bestuurder i.s.m. medewerkers die werkzaamheden verrichten voor het swv)	
Documenten: verantwoording			
Jaarverslag (bestuursverslag, verslag van de toezichthouder en financieel verslag)	Jaarlijks voor 1 juli	Directeur-bestuurder i.s.m. Administratiekantoor	Inclusief monitorgegevens
Verantwoording middelen passend onderwijs in jaarverslag schoolbesturen	Jaarlijks voor 1 juli	Schoolbesturen	
Verantwoordingsrapportage inhoudelijk en financieel	Jaarlijks voor 1 juli	Scholen (Schoolbesturen)	
Managementrapportage	Drie keer per jaar (kwartaal)	Administratiekantoor/ Directeur-bestuurder SWV	
Jaarverslag CvA	Jaarlijks voor 1 oktober	CvA	
Jaarverslag ouder- en jeugdsteunpunt	Jaarlijks voor 1 april	Ouder- en jeugdsteunpunt	
Jaarverslag OPR	Jaarlijks voor 1 juni	OPR	

Jaarverslag MR-P	Jaarlijks voor 1 april	MR-P	
Gesprekscyclus			
Voortgangsgesprekken met scholen	Jaarlijks voor 1 juli	Directeur-bestuurder	
Voortgangsgesprekken medewerkers die werkzaamheden verrichten voor swv	Jaarlijks voor 1 juli	Directeur-bestuurder	
Functionerings-/beoordelingsgesprek directeur-bestuurder	Jaarlijks	Remuneratiecommissie toezichhoudend bestuur	
Evaluatie en onderzoeken			
Visitatiebezoeken basisondersteuning	Drie per jaar	Werkgroep basisondersteuning & kwaliteit i.s.m. Auditorenpool	
Leerlingpeiling	Een keer per vier jaar	Scholen/Schoolbestuur	
Ouderpeiling	Een keer per vier jaar	Scholen/Schoolbestuur	
Personeelspeiling	Een keer per vier jaar	Scholen/Schoolbestuur	
(Zelf)evaluatie onderdelen	Volgens nog op te stellen planning		Toezichhoudend orgaan jaarlijks
Inspectie-onderzoek	Een keer per vier jaar	Inspectie van het Onderwijs	Naar verwachting in 2027

8.2 Klachten en geschillen

Bij het samenwerkingsverband is een groot aantal besturen, relaties en samenwerkende partijen betrokken. In de samenwerking kan verschil van mening ontstaan, partijen kunnen het oneens zijn met besluiten die zijn genomen, of er kunnen klachten zijn over de wijze waarop het samenwerkingsverband het beleid uitvoert. Er zijn verschillende mogelijkheden om in deze situaties tot een oplossing te komen. In eerste instantie wordt getracht om via een gesprek onderling te komen tot een oplossing. Komen partijen er onderling niet uit, dan kan een externe worden ingeschakeld voor bemiddeling; bijvoorbeeld de vertrouwenspersoon van een bevoegd gezag, een onderwijsconsulent, de vertrouwensinspecteur etc. Eventueel kan daarna een meer formele route worden ingeslagen. Informatie over de verschillende mogelijkheden en de bijbehorende procedures is te vinden op: www.onderwijsgeschillen.nl

Schoolbesturen hebben een grote rol in de uitvoering van passend onderwijs. Voor klachten over bijvoorbeeld de inzet van ondersteuning is het schoolbestuur het eerste aanspreekpunt.

Het samenwerkingsverband is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie, de geschillencommissie passend onderwijs en bij de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring.

Contactgegevens:

Onderwijsgeschillen

Postbus 85191

3508 AD Utrecht

info@onderwijsgeschillen.nl

9. Communicatie & informatie

Het succes van het samenwerkingsverband hangt voor een groot deel samen met communicatie tussen allerlei betrokkenen op allerlei niveaus. Belangrijk is dat bij elke vorm van communicatie de inhoud / de ontwikkeling van het kind leidraad is. Vanzelfsprekend ontkomen we er niet aan om ook te communiceren over middelen, voorwaarden, financiën en bevoegdheden, maar uitgangspunt in de communicatie is dat het altijd in relatie met de inhoud gebeurt. Eveneens is transparantie uitgangspunt, vanzelfsprekend met inachtneming van privacy als het om persoonlijke aangelegenheden gaat.

Binnen het samenwerkingsverband liggen taken en verantwoordelijkheden grotendeels bij de scholen (schoolbesturen). Voor ouders, leerlingen en veel personeelsleden is het samenwerkingsverband geen herkenbare organisatie. De school waar de leerling dagelijks onderwijs volgt is dat wel. Dit betekent dat scholen verantwoordelijk zijn voor de communicatie naar en met hun personeel, ouders en leerlingen. Het samenwerkingsverband is hierbij hoofdzakelijk faciliterend, door het verstrekken van informatie via de website en door middel van het publiceren van nieuwsbrieven.

9.1 Ouder- en jeugdsteunpunt

Sinds 2025 zijn samenwerkingsverbanden wettelijk verplicht een ouder- en jeugdsteunpunt te hebben.

Het uitgangspunt van het samenwerkingsverband is dat scholen zorgen voor goede informatie aan ouders, dat zij kinderen betrekken bij de besluiten over hun ondersteuning en dat ze goed communiceren met ouders. Hoe beter dit verloopt, hoe minder vragen er bij het ouder- en jeugdsteunpunt binnenkomen.

De website van het samenwerkingsverband is ingericht als informatiebron voor ouders en personeel van scholen. Hierbij zijn de landelijke beschikbaar gestelde voorbeeldteksten gebruikt. Via de website kunnen ouders en kinderen in contact komen met het ouder- en jeugdsteunpunt. De twee consulenten passend onderwijs van PO en VO beoordelen de vragen en zorgen dat de vraag door de juiste persoon beantwoord wordt. Er wordt een monitor bijgehouden van het aantal en de soort van vragen. Deze wordt minimaal jaarlijks geanalyseerd en op basis van het verkregen inzicht worden acties ondernomen.

9.2 Informatiebeveiliging en privacy

Het samenwerkingsverband heeft te maken met verwerking van persoonsgegevens als het gaat om onder meer aanvragen toelaatbaarheid en (dreigende) thuiszittersproblematiek. Ook beschikt het samenwerkingsverband over een groot bestand met mailadressen van professionals en privépersonen. Het samenwerkingsverband heeft een privacyreglement opgesteld en Informatiebeveiliging en privacy beleid vastgesteld

De rol van functionaris gegevensbescherming wordt uitgevoerd door Privacyopschool.

10. Financiën

Het samenwerkingsverband is een zelfstandige juridische eenheid met een eigen financiële huishouding. Transparantie over besluitvorming en toewijzing van middelen is essentieel en kwaliteit van de bedrijfsvoering is van belang.

Het samenwerkingsverband werkt met een meerjarenbegroting voor de middellange termijn en een jaarbegroting voor ieder boekjaar. In deze begrotingen wordt een koppeling gelegd tussen de doelstellingen en de inzet van de beschikbare financiële middelen. Uitgangspunt is dat ondersteuningsmiddelen zoveel mogelijk ten goede komen aan het primaire proces.

Na aftrek van kosten voor deelname aan VSO, LWOO en PRO, organisatiekosten en kosten in verband met beleidsdoelstellingen, wordt een groot deel van de middelen overgedragen aan de scholen (schoolbesturen). De overdrachten zijn deels bepaald op basis van afspraken over kosten en deels worden de middelen verdeeld naar rato van het leerlingenaantal.

Indien scholen voor gespecialiseerd onderwijs te maken hebben met bovengemiddelde groei, kunnen zij aanspraak maken op extra middelen volgens de landelijke vangnetregeling.

Het samenwerkingsverband verantwoordt zich door middel van een (financieel) jaarverslag. In het jaarverslag van het samenwerkingsverband vindt verantwoording plaats op doelmatigheid aan de hand van alle doelen van het samenwerkingsverband, inclusief taken en middelen die zijn overgedragen aan de schoolbesturen. Om de verantwoording van het samenwerkingsverband goed vorm te kunnen geven is beleidsinformatie van schoolbesturen nodig over de realisatie van de doelen/resultaten die zijn afgesproken in het in het samenwerkingsverband. Schoolbesturen leveren deze informatie aan.

Het samenwerkingsverband heeft geen overbodige reserves. Een eventueel positief resultaat wordt naar rato van het aantal leerlingen over de scholen verdeeld met de opdracht de middelen in te zetten voor de doelen passend onderwijs van het samenwerkingsverband.

Verantwoording

Scholen (schoolbesturen) zijn transparant over de inzet van middelen en leggen verantwoording af over de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de inzet van de middelen. Het samenwerkingsverband verantwoordt zich door middel van een (financieel) jaarverslag.

Ondersteuning

Het samenwerkingsverband wordt bij de uitvoering van de financiële administratie ondersteund door Onderwijsbureau Meppel.

Bijlage 1 Werkwijzer CvA toelaatbaarheid PRO en VSO

[Werkwijzer-VSO-PrO-29-mei-2024-vastgesteld.pdf](#)

Bijlage 2 Terugplaatsingsbeleid VSO-VO

Tijdens de evaluatie van het Ontwikkelingsperspectief op het VSO wordt nagegaan of de uitstroombestemming van de leerling nog steeds bereikt kan worden. Indien de geldigheid van de TLV afloopt en er is geen zicht op kansrijke plaatsing in het regulier onderwijs, wordt door de school een nieuwe of verlenging van de TLV aangevraagd. Indien plaatsing in het reguliere onderwijs kansrijk is, vindt oriëntatie op een schakeltraject plaats.

Oriëntatiefase

In overleg met ouders (en leerling) wordt een of meerdere scholen van eerste voorkeur bepaald. De VSO-school voert vooroverleg met deze school/scholen. En gaat na welke school (of scholen) mogelijk in aanmerking komt. Er wordt een breed overleg gepland. In dit overleg moet duidelijk worden welke vaardigheden van de leerling verwacht worden en welke zorg- en ondersteuning nodig is, om succesvol te zijn op de VO-school. Op basis van dit gesprek en eventueel hieruit voortkomende onderzoeksactiviteiten, neemt de VO-school een besluit over de intentie om de toeleiding verder vorm te geven.

Overdrachtsfase

In overleg wordt vormgegeven aan een toeleidend traject, waarin onder meer de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- Het ondersteuningsaanbod
- Startdatum
- Voorbereiding van de leerling op de overstap (stappen in het toeleidingstraject)
- Proefperiode ("wen"-periode)
- Nazorg van het VSO c.q. ondersteuning van het VSO in de VO-school
- Inzet van eventuele zorg
- Bijstelling van het OPP
- Tussentijdse- en eindevaluatie

Indien er overeenstemming is over het toeleidend traject, wordt gestart met de uitvoering.

Uitvoeringsfase

Er wordt uitvoering gegeven aan het traject. Op basis van evaluatie vindt afsluiting of bijstelling van het traject plaats.

Afsluiting

Ontwikkeling van nieuw beleid

In het kader van het terugdringen van het verwijzingspercentage VSO en met het oog op de ambitie inclusief onderwijs maakt het samenwerkingsverband vanaf augustus 2024 werk van een actiever terugplaatsingsbeleid. Hiertoe wordt een draaiboek opgesteld en wordt nagegaan welke ondersteunende maatregelen effectief zijn. De opdracht zal in 2027 worden afgerond.

Bijlage 3 Begroting

		2025	2026	2027	2028	2029
S1051 Ondersteuning en preventie thuiszittende jeu..	03 Baten		€ 40.861	€ 40.860		
	04 Lasten		€ 40.861	€ 40.860		
S1101 Progr 1: Basisonder..	04 Lasten	€ 619.520	€ 646.464	€ 633.542	€ 620.893	€ 608.426
S1102 Progr 2: Populatieb..	04 Lasten	€ 4.185.767	€ 4.103.345	€ 3.774.960	€ 3.774.960	€ 3.774.960
S1103 Progr 3: Nieuwe Arr..	04 Lasten	€ 491.294	€ 470.540	€ 516.489	€ 513.746	€ 511.003
S1104 Progr 4: Regionaal ..	04 Lasten	€ 237.895	€ 246.888	€ 241.956	€ 237.132	€ 232.380
S1105 Progr 5: Dekkend N..	04 Lasten	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
S1106 Progr 6: Innovatie	04 Lasten	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000
S1108 Progr 8: Groei VSO	04 Lasten		€ 0	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
S1109 Progr 9: Wettelijke i..	04 Lasten	€ 119.366	€ 93.300	€ 93.300	€ 93.300	€ 93.300
S1110 Progr 10: Organisat..	04 Lasten	€ 257.587	€ 375.768	€ 380.754	€ 380.754	€ 380.754
S1112 Progr 12: Bijdrage a..	04 Lasten	€ -75.417	€ -41.528	€ 0	€ 0	€ 0
S1113 Progr 13: Uitbetalin..	04 Lasten	€ 1.116.632	€ 1.631.445	€ 1.901.744	€ 1.784.862	€ 1.676.462
S1417 Hoogbegaafdheid SWV vanaf aug.23	03 Baten	€ 171.250				
	04 Lasten	€ 277.436	€ 80.856			
S1470 Onderwijscoalitie	03 Baten		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	04 Lasten		€ 74.640	€ 74.640	€ 74.640	€ 74.640

Bijlage 4 Doelen en beoogde resultaten

Doel 1: Alle kinderen in de regio hebben passend onderwijs en ondersteuning (en leerlingen ontwikkelen zich conform hun mogelijkheden).

Beoogde resultaten:

- Er zijn vrijwel geen thuiszitters in de regio. Voor iedere thuiszitter zijn afspraken over de aanpak gericht op terugkeer naar school, werk of dagbesteding.
- Alle scholen hebben de basiskwaliteit op orde.
- Alle scholen zorgen dat basisondersteuning op het afgesproken niveau is gerealiseerd.
- Alle scholen geven vorm aan de opdracht op weg naar inclusief onderwijs.
- Het streefcijfer voor deelname aan voortgezet speciaal onderwijs is maximaal 3,5%. Op dit moment ligt het deelnamepercentage rond de 4,5%; we werken stapsgewijs naar 3,5% in 2030.
- Het streefcijfer voor deelname aan praktijkonderwijs is maximaal 3,25%.
- Het streefcijfer voor deelname aan schoolinterne reboundvoorzieningen is maximaal 5% van de schoolpopulatie.
- Het streefcijfer voor verwijzingspercentage van regulier naar speciaal voortgezet onderwijs is gemiddeld maximaal 0,6%.
- Jaarlijks worden 5 leerlingen met succes teruggeplaatst vanuit VSO naar regulier onderwijs.
- Het aantal vrijstellingen in de regio is maximaal xx% (nog nader vast te stellen).
- De schakelmomenten van en naar een andere voorziening worden goed voorbereid en worden binnen een snelle (doch redelijke) termijn gerealiseerd.

Doel 2: Leraren zijn de spil.

Beoogde resultaten:

- Schoolbesturen, schoolleiders en samenwerkingsverband betrekken leraren actief bij het ontwikkelen, implementeren en evalueren van beleid ten aanzien van passend onderwijs en ondersteuning.
- Leraren zijn (beter) in staat om (handelingsgericht) om te gaan met verschillen in de klas.
- Leraren worden ondersteund bij het uitvoeren van passend onderwijs in de klas.
- Leraren worden in staat gesteld zich te bekwamen, te professionaliseren en zich te ontwikkelen tot brede generalist en/of specialist.

Doel 3: Er is sprake van deskundige advisering over de ondersteuningsbehoefte van leerlingen, op basis waarvan passend onderwijs en ondersteuning kan worden geboden. De advisering is onafhankelijk en handelingsgericht.

Beoogde resultaten:

- Scholen dragen er zorg voor dat de ondersteuningsbehoefte van leerlingen planmatig en zorgvuldig in kaart is gebracht.
- Er is tijdig, voldoende en onafhankelijk deskundig advies en expertise beschikbaar.
- Schoolbesturen dragen er zorg voor dat ouders en leerlingen betrokken worden bij besluiten over de ondersteuning.
- De aanvragen voor toelaatbaarheid zijn onderbouwd met een deskundig advies dat voldoet aan de afspraken van het samenwerkingsverband en aan de wettelijke eisen.

Doel 4: De beslissing over toelaatbaarheid of toewijzing van extra ondersteuning gebeurt onafhankelijk, snel, transparant en wordt gekenmerkt door handelingsgerichtheid en geringe bureaucratie.

Beoogde resultaten:

- Bij het nemen van besluiten zijn leerlingen en ouders actief betrokken.
- De aanvragen voor toelaatbaarheid zijn onderbouwd met een deskundig advies dat voldoet aan de afspraken van het samenwerkingsverband en aan de wettelijke eisen.
- De CvA slaagt er in om over minimaal 80% van de aanvragen binnen vier weken een besluit te nemen.

Doel 5: Voor kinderen die dat nodig hebben, worden tijdig effectieve interventies vanuit de zorg ingezet volgens de gedachte één kind, één plan, opdat kinderen gegeven de omstandigheden zo goed mogelijk kunnen profiteren van onderwijs.

Beoogde resultaten:

- Op de scholen is sprake van een goed pedagogisch klimaat (preventie) en tijdige signalering.
- Professionals uit onderwijs zijn op de hoogte van de mogelijkheden in het sociale domein, kennen de routes en maken er gebruik van.
- Scholen benutten de expertise van jeugdhulp.
- Bij leerlingen voor wie dat nodig is, is sprake van afstemming van onderwijs en zorg (één kind, één plan).
- Er is sprake van evaluatie en/of terugkoppeling over de effecten van interventies tussen onderwijs en ketenpartners uit de zorg.
- Bij het inwinnen van advies, het inzetten van interventies en de evaluatie ervan, zijn ouders en leerlingen actief betrokken.
- Er zijn afspraken met gemeenten en zorgaanbieders over de inzet van geclusterde jeugdhulp op enkele scholen en deze worden uitgevoerd.
- Met de gemeenten en het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs is een bestuurlijk vastgestelde gezamenlijke 'Ontwikkelagenda passend onderwijs en zorg voor jeugd' en er is voortgang op de doelen van deze ontwikkelagenda.

Doel 6: Er is sprake van een effectieve voorlichting over taken en functies van het samenwerkingsverband naar betrokkenen, waaronder ouders en leerlingen.

Beoogde resultaten:

- De website van het samenwerkingsverband biedt actuele en toegankelijke informatie aan collega's uit de scholen, leerlingen, ouders en andere professionals.
- Personeelsleden en ouders zijn op de hoogte van voor hen relevante zaken met betrekking tot de uitvoering van passend onderwijs in het samenwerkingsverband.
- Scholen informeren ouders en professionals over de basis- en extra ondersteuning die zij bieden.
- Het aantal vragen van ouders bij het onafhankelijk ouder- en jeugdsteunpunt is gering.

Doel 7: De organisatie van het samenwerkingsverband is klein en slagvaardig en wordt gekenmerkt door korte lijnen en transparantie.

Beoogde resultaten:

- Er is sprake van een duidelijke verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, waarbij deze zo laag mogelijk in de organisatie zijn belegd.
- De professionals zijn samenwerkingsgericht. Indien sprake is van knelpunten in de zorgplicht, ondersteuning of dekkend netwerk, dan dragen deelnemende scholen en schoolbesturen aantoonbaar bij aan een (gezamenlijke) oplossing.
- Er is sprake van weinig bureaucratie.
- Er is sprake van scheiding van bestuur en toezicht, het eigenaarschap van scholen scholen/schoolbesturen is goed belegd, er is onafhankelijkheid in het interne toezicht.
- De cyclus planning & control wordt conform afspraken uitgevoerd.
- Het samenwerkingsverband voert een horizontale dialoog met belanghebbenden.
- Het samenwerkingsverband verantwoordt zich naar stakeholders.

Doel 8: Het samenwerkingsverband voert een deugdelijk financieel beleid, waarbij het uitgangspunt is dat ondersteuningsmiddelen zoveel als mogelijk (via de schoolbesturen) terug gaan naar de scholen/klassen.

Beoogde resultaten:

- Het samenwerkingsverband is financieel gezond en kan op korte en lange termijn voldoen aan zijn financiële verplichtingen.
- Er is sprake van rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige bestemming en aanwending van ondersteuningsmiddelen.
- Scholen (schoolbesturen) zetten de middelen in, gericht op de doelen van passend onderwijs en zijn transparant over de inzet.

Doel 9: Het samenwerkingsverband voert kwaliteitszorg uit gericht op verbetering.

Beoogde resultaten:

- Er is een vastgesteld ondersteuningsplan.
- Goede voorbeelden uit de praktijk worden zichtbaar gemaakt en als gelegenheid aangegrepen om van te leren.
- Het samenwerkingsverband werkt beargumenteerd en doelgericht aan verbeteractiviteiten op basis van systematische evaluatie.
- Er wordt jaarlijks verantwoording afgelegd en hierover wordt dialoog gevoerd.
- Er is sprake van een professionele kwaliteitscultuur.
- Er zijn geen klachten.